E.Bernea

CITITORII

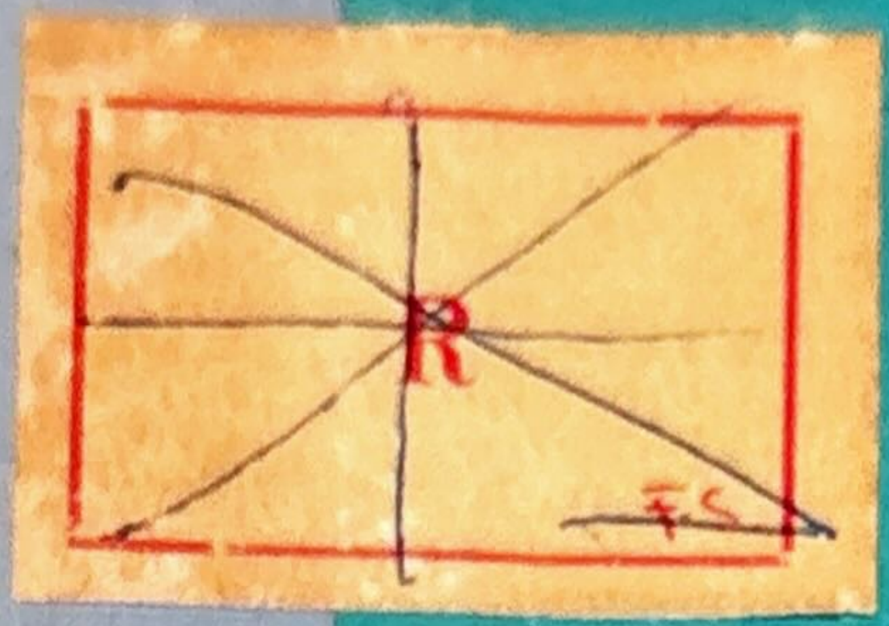

II
174495

II
174495

RĂNDUIALA

ERNEST BERNEA

CĂTITORII

R
F.S

POLITICĂ

II 174. 495

C T I T O R I I

RÂNDUIALA

ERNEST BERNEA

CTITORII

PAGINI DE LUPTĂ POLITICĂ ȘI SPIRITUALĂ

BIBLIOTECA ACADEMICĂ REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

RÂNDUIALA

B. A. R. 683/1941

II 628

Vigneta de Geo Zlotescu

Comandanţilor legionari

Ion Belgea, Eugen Ionică şi Mihail Polihroniade

prin care am cunoscut pe Căpitan şi Legiunea

lor. Totul a fost scris dintr'un îndemn lăuntric. Legionarii nu cunosc Mişcarea ca pe ceva din afară, ca pe ceva aspru şi rece, ci o *trăiesc* adânc, o trăiesc ca pe o religie, ca pe un poem. De aci pornesc toate însuşirile acestor pagini. Şi tot de aci trebue să pornească şi cei ce vor să le înţeleagă.

Sufletul tânăr alcătuit dintr'o substanţă în necontenită învolburare şi creştere, are totodată prin puritatea şi frăgezimea sa, puterea de a cuprinde şi sensibiliza domenii de înaltă şi imponderabilă calitate. Cine este tânăr astăzi în Ţara Românească, dela ţăran şi muncitor până la cel mai de seamă artist sau om de ştiinţă, trăieşte, înţelege şi luptă în Mişcarea Legionară. Acela care nu aude murmurul ei adânc, murmurul pământului acesta rodit de sânge şi al unei istorii de măreţie românească, acela a fost părăsit de simţuri şi uitat de Dumnezeu.

Mişcarea legionară pornită din izvoare de autenticitate românească şi aşezată pe treptele cele mai de sus ale omeniei, nu se împiedecă în rătăcirile şi moartea sufletească a acelora care încă o mai duşmănesc.

Cine a înţeles ce înseamnă prezenţa în istorie a Căpitanului şi a lui Moţa, cine încearcă numai, să se supună învăţăturii şi pildei lor, acela a luat calea mântuirii.

Retipăresc aceste pagini cu gândul că ceeace este viu din ele mai poate rodi şi în alte suflete care nu au avut norocul de a trăi lângă Căpitan şi nici cinstea de a fi fost prigonit pentru El şi pentru învierea neamului acesta, căruia de aci înainte i s'au deschis căile împărăteşti.

Decembrie 1940. *E. B.*

TINERETUL ŞI POLITICA

1936

TINERETUL ȘI POLITICA

Este în deobște răspândită, mai ales la oameni de o anumită vârstă, părerea că tineretul nu are ce căuta în politică, atributul de « politic » fiind legat cu deosebire de o vârstă mai înaintată, cel puțin de maturitate, când omul este mai încărcat de rezultatele experienței unei vieți deja trăite. « Studenții la carte » — iată o formulă care s'a bucurat de o mare atenție în vieața noastră publică din ultima decadă.

Noi credem că în acești oameni nu vorbește experiența ci vârsta. Rostul tineretului în politică este astăzi, dacă nu mai mare ca în trecut, cel puțin tot atât de mare cât a fost întotdeauna când a venit vremea unor primeniri în viața națională.

In adevăr, este aproape o lege a istoriei omenești ca ori de câte ori un ideal nou apare, tineretul să fie purtătorul acestui ideal, întemeetorul lumii care urmează să crească în locul celei îmbătrânite. La noi nu s'a întâmplat altfel. Ii întrebăm pe bătrânii oameni politici din partidul liberal (pe național-țărăniști îi scutim de această întrebare pentrucă mișcarea lor a fost o minciună și ca orice minciună nu a putut constitui o lume nouă și deci nu a întrupat un moment istoric): câți ani aveau Nicolae Bălcescu, Ion Brătianu și C. A. Rosetti la 1848 și cine erau aceia cu cari

și de ceilalți, el se poate dărui pe de-a'ntregul pentrucă este curat cinstit și bogat, el se poate jertfi și făptui pentrucă el crede.

Chiar în epocile de echilibru și armonie, tineretul este acela care aduce un suflet nou. Prin situația sa de vârstă, el vede mai mult în viitor, făcând să meargă un pas mai departe însăși valorile reale moștenite. Cu atât mai mult însă în momentele de răscruce istorică, așa cum e astăzi. Tineretul acesta are un rol covârșitor: rolul de începător. Trebuind să fie creeată o lume nouă pe ruinele alteia vechi, la acest început, la această zămislire, stau alți oameni decât cei ce au fost. Deosebirile între ceea ce a fost și ceea ce va fi fiind prea mari, tineretul se rupe în chip firesc de toți aceia cari reprezentau lumea veche. Distanța la care vede în viitor este mult mai mare, deoarece el lucrează la însăși temelia noii așezări care se va ridica după legile firii și istoriei neamului.

In momentele de răscruce istorică, tineretul este cu adevărat tânăr. Abia atunci toate însușirile sale naturale, toate latențele proprii vârstei, se trezesc și cresc într'o întrupare armonioasă și de o substanță aleasă. Cu brațele sale se tae noua cale, din sufletul său se ridică noua vieață.

Așa e la noi astăzi.

Tineretul purifică și întărește ființa neamului nostru atât de îndelung și amarnic chinuit.

CEI DE IERI ŞI CEI DE AZI

Despre tineretul de astăzi, înaintaşii noştri nu au o părere bună. Cinstiți sau de rea credință, « bătrânii » noștri sunt de acord în ceea ce privește orientarea acestui tineret, care s'a lăsat de învățătură, de știință și de tot ceea ce înseamnă modestie și cumințenie, pentru a le lua drumul anarhiei, al extremismului de toate genurile, al lipsei de respect față de înaintași.

Gravă acuzație pentru tineretul unui neam care a dat dovadă de atâtea însușiri excepționale pentru a-și merita locul său în istorie și lume! Și cu atât mai gravă pentru aceia cari prin locurile de responsabilitate ce le ocupă în organizația noastră de Stat nu sunt prezenți la datorie pentru a frânge răul din rădăcină până nu e prea târziu.

Așa vorbesc despre tineret oamenii noștri politici, mulți dintre aceia cari se socotesc înaintașii și îndrumătorii acestui tineret, îndreptățiții de vârstă ai destinului nostru național.

Dar cine sunt acești oameni? Ce îi face să fie atât de nemulțumiți față de năzuințele tineretului de azi și în virtutea căror însușiri sau merite excepționale câștigate cer ascultare desăvârșită?

Să ne lămurim. E vorba de înaintașii noștri ce sunt încă în viață și dintre cari cei mai tineri au trecut prin încercarea de foc

a unui moment istoric epic: războiul de întregire a neamului, iar cei mai bătrâni datorită unei nașteri fericite, s'au strecurat (nu vorbim de persoane ci de generație) printre evenimente, meritul de seamă rămânându-le, de sigur, vârsta.

Acești înaintași, cu deosebire cei cari au făcut războiul, revendică drepturi și cer respect. Dar cine reprezintă această generație? Cine vorbește astăzi în numele ei? Ion Mihalache și Pamfil Șeicaru? « Cine sunt și ce vor » acești oameni în deobște cunoscuți. Spiritul și metodele lor au pătruns în adâncimile ființei naționale pentru a o destrăma și da pieirii (« Fascismul » d-lui Șeicaru este o farsă. Mâna forte și naționalismul integral îi plac numai în Italia, în România e mai bine așa cum e, căci poate « trăi » și un om ca d-sa). Și cine mai vorbește despre întregirea neamului și despre jertfă? Ce reprezentanți mai pot fi citați în ajutorul domnilor de mai sus? De sigur: Kalman Blumenfeld, Hefter și Socor.

Adevărata generație a războiului e în oseminte și acei ce neștiuți de nimeni, tac și așteaptă: așteaptă mai mult bine în țara aceasta pentru care ei și-au cheltuit tinerețea. Cei ce vorbesc azi despre război bătându-se cu mâinile în piept, nu sunt, obișnuit, decât profitorii acestei generații. Imi amintesc acum de vorbele unui invalid, cu plămânii perforați în luptele din Dobrogea, un om simplu dar cinstit, spunând despre război și lucrurile ce se petrec astăzi la noi: « Am tot crezut că s'or îndrepta lucrurile, da tot degeaba: când ne-a pornit la luptă, ne tot spunea că mergem pentru binele țării, să ne unim cu toții laolaltă. Unii ne-am dus la luptă, și alții au venit la prânz, de-a-gata. Că dacă s'a făcut România mare ce-i? E mai mult belșug? e mai multă dreptate? Numai ticăloșie. De-ar veni odată cineva să ne mântue de tâlhari. Da, D-zeu știe!... ».

Şi cuvintele acestui om continuau pline de tristeţe, povestind despre durerea lui şi-a ţării sale.

Dar chiar dacă s'ar ridica aceşti înaintaşi cari cunosc cu adevărat tăriile jertfei pentru neam, şi ne-ar opri să purtăm şi să împlinim de aci înainte destinul istoric al neamului, i-am putea noi oare asculta? Dacă adevărata generaţie a războiului, foştii luptători, s'ar pune în drumul năzuinţelor noastre care sunt însăşi *datoriile* noastre faţă de ceea ce am moştenit bun dela ei, moştenire ce trebue desăvârşită ar mai merita această generaţie respectul şi ascultarea noastră? La aceasta a răspuns atât de drept şi de îndreptăţit d-l Moţa în paginile unei reviste legionare [1]).

In adevăr mulţi din acei cari au avut merite în războiul de întregire, în loc să fie îndrumătorii fireşti ai cauzei naţionale, sunt astăzi trădători acestei cauze. Şi această trădare ia două înfăţişări: una activă şi alta pasivă. In primul rând sunt oamenii politici cari lucrează în sensul lui Ion Mihalache, iar în al doilea rând sunt toţi acei cari îşi închipue că odată cu ei s'a făcut ce-a fost de făcut unirea tuturor Românilor, din care cauză socotesc lupta tinerilor naţionalişti de azi ca ceva deplasat, ca nebunie colectivă. Cum mai spuneam şi cu alt prilej [2]), sunt în ţara aceasta oameni cari îşi închipue că istoria Românilor s'a încheiat cu generaţia lor şi că de acum nu ne aşteaptă decât huzurul şi liniştea eternă. Fericite exemplare! Ei nu-şi dau seama că dacă poate fi mai bine de cum a fost — şi aceasta nu poate fi decât prin conştiinţa mereu trează şi dârjenia nesdruncinată a generaţiilor — poate fi şi mai rău, mult mai rău de cum a fost, aşa cum istoria ne-a arătat adesea în cazurile când generaţii lipsite de orizont, trăiau în desfrâu şi lene.

---

[1]) *Manlius Capitolinus*. ***Revista mea***, Iulie - August, 1936.

[2]) *Tradiţie şi Revoluţie*. ***Rânduiala***, I, 3, pag. 249—52.

Și nu numai atât: dar cine poate spune că întregirea neamului s'a făcut? Ce înseamnă această întregire, o realitate geografică sau mai precis una de granițe? Numai proștii și tâlharii mai pot spune astăzi că am realizat întregirea neamului. Nu e locul să arătăm acum ce înseamnă această întregire, dar spunem aci: aceasta tocmai este misiunea tineretului de azi. In alte țări cum sunt Italia și Germania, generația războiului a fost aceea care a realizat renașterea națională și acea întregire despre care am pomenit. Mussolini și Hitler, împreună cu camarazii lor, ieșiți din tranșee nu a înțeles să trădeze cauza pentru care sângeraseră, nici luptând împotriva intereselor naționale, ca d-rul Lupu și Virgil Madgearu, nici dormind pe patul «meritelor câștigate» ca mulți alți conducători români, ci au dus lupta mai departe dând strălucire sufletului național și un preț viitorului care trebue să fie al lor.

Dacă tineretul nostru de azi vrea să înfăptuiască ceea ce în alte țări tineretul a găsit *gata făcut*, este considerat anarhist, lipsit de cumințenie și respect față de înaintași. De aci vorbe de ocară, prigoană și lepădare ca 'n fața unor copii nelegiuiți.

Tineretul naționalist de astăzi, profanator al trecutului și lipsit de recunoștință față de înaintași? Profanator — acest tineret care și-a făcut un cult pentru faptele mari ale neamului și pentru oamenii noștri reprezentativi, izvoare nesecate de înțelepciune și energie națională? Lupta sa nu este altceva decât purtarea de aci înainte, potrivit momentului istoric, a bunelor tradiții și tuturor virtuților neamului, așa cum le-au purtat strămoșii noștri în epoca eroică a lui Mircea, Ștefan, Mihai, sau le-a știut trezi mai târziu, în vremuri de grea cumpănă pentru neam, un Horia, un Tudor și un Avram Iancu.

Cult din partea unui neam și recunoștință din partea unei generații care se ridică vijelios astăzi pentru a prinde timp, cui? Lui Ion Mihalache, lui Madgearu, Dr. Lupu, Călinescu, Hefter, Socor, Blumenfeld și mulți alți luptători, cu «brațul de fier» sau cu «condee cinstite?». Înțelegem să recunoaștem meritele unui Ion și Ionel Brătianu sau unui Nicolae Iorga și A. C. Cuza, dar ce să facem cu Mihalache-Madgearu et Co.? Să mai aștepte, poate se va isca o altă generație ca să-i cultive. Deocamdată noi nu-i putem servi cu nimic...

* * *

Nemulțumiți de tineret cei mai mulți dintre bătrânii și înaintașii noștri se refugiază în trecut, în trecutul amintirii lor și fac comparație între tineretul de azi și acela al vremii lor, comparație din care se trag, de sigur, cele mai defavorabile concluzii și calificative pentru cei de azi.

Luați și cetiți bunăoară *La răspântie de veacuri*, romanul Părintelui Galaction un bun document al vremurilor de pe la sfârșitul veacului trecut și veți găsi acolo, felul cum gândea și lucra tineretul, în spețe studenții, pe aceea vreme.

Viața lor se scurgea între universitate și casa părintească, între un ceai cu discuții lipsite de însuflețire și o dragoste înșelată. Și așa, începea «un veac și o căsnicie». Nimic dramatic în sufletul acestor eroi — studenții de altă dată în vremea cărora s'au format necruțătorii noștri înaintași ca: I. G. Duca, Dr. Lupu, V. Iamandi, și ceilalți ca ei, nimic care să le frământe ființa și să le ardă sufletul. Nicio însuflețire puternică și nouă care să-i scoată din umbra unei dragoste sau a unor griji zilnice. Mai sărac sau mai bogat, mai mult sau mai puțin pregătit, tânărul trecea licența și apoi intra în viața socială ca om întreg, unde era primit cu brațele

deschise [1]). Așa gândea și așa trăia tânărul « studios și cuminte » de altădată, un ideal pierdut al celor mai mulți dintre oamenii noștri politici.

Ce deosebire între vieața lor și a celor de azi! Ce deosebire între sufletul lor și sufletul celor de azi! Atât împrejurările de vieață în care au trăit cât și substanța din care ei au fost zămisliți îi fac să se deosebească pe de-a'ntregul și pentru totdeauna.

Deschizând ochii vieții în ororile și drama războiului (mulți dintre noi au fost la o vârstă fragedă, cercetași, copii de trupă sau voluntari pe front) tineretul de azi și-a dus vieața numai în singurătate și lipsă. Oamenii politici nu i-au auzit, profesorii nu i-au călăuzit, părinții, nu i-au îngrijit. Cei dintâi pentrucă nu erau prezenți, profesorii pentrucă nu i-au înțeles, iar părinții pentrucă n'au putut. Cu o copilărie aspră, cu o tinerețe încărcată de lupte, tineretul de astăzi continuă să fie trădat și persecutat de cei ce aveau datoria să-l ajute. Pentrucă lumea veche aceea a nedreptății, a furtișagului și a trădării, lumea care domnește încă, nu a putut să inițieze și să capteze acest tineret pentru sine, l-a scos în afară de lege. Dar pentrucă tineretul nu s'a putut nici el integra acestei lumi vechi, a pornit să creeze un om nou, o lume a sa proprie care va fi aceea a Românismului de mâine, adică aceea a unei morale superioare, a unei discipline severe și a unui adevăr sfânt, păstrător al tainelor neamului.

Tineretul de astăzi îi depășește chiar și pe cei mai buni dintre înaintași, îi depășește prin firea lucrurilor, pentrucă un nou imperativ istoric trebue să fie împlinit. Recunoștință bătrânilor cari

---

[1]) Vezi în acest sens interesantele mărturisiri ale d-lui prof. C. Rădulescu-Motru: *Amintiri din vremea studiilor*, publicate în *R. F. R.*, 1 Februarie 1934, pag. 286—287.

se găsesc alături de acest tineret! Sfârșitul vieții lor este ca un început.

Este pentru prima oară în istoria României moderne când o generație formează o unitate indestructibilă, ca slujitoare a unui *singur crez*, făclie a neamului nostru pentru multă vreme. Este pentru prima oară când sentimentul național nu mai este o chestiune personală care la nevoe poate fi folosit în interes obștesc, ci este temelia și legătura unei ridicări colective, una și puternică, sforțarea a tot cuprinzătoare și firească a vitalității acestui neam, încăput pe mâini care usucă și omoară.

Lupta este grea și cu multe jertfe. Dar tocmai aci stă toată măreția ei și siguranța izbânzilor viitoare. Nimic nu se poate cuceri, nimic nu se poate creea cu adevărat decât prin suferință și jertfă. Sufletul legionar cunoaște această aspră și frumoasă lege a firii.

« Inaintașii » noștri îmbătrâniți în rele, să nu se mai supere și să nu mai arate în zadar urâtul din ei căci cu toată ocara și prigoana pornită, nu vor putea opri în loc o faptă ce nu este a unei generații ci a neamului și a istoriei, care, oricum, se va împlini și peste capul lor.

Ctifanii

« HITLERISMUL » NOSTRU [1])

In vremea din urmă se scrie tot mai mult despre hitlerismul legionarilor, cari reprezintă astăzi adevăratul naționalism românesc. Și aceasta cu intenția de a fi mustrați, uneori aspru condamnați, ca oameni ce sunt lipsiți de dragoste pentru țară și neam. Faptul nu este lipsit de interes și nu ne putem opri să o mărturisim, nici de humor. Lecția de naționalism vine astăzi din partea « patrioților » dela *Zorile*, *Adevărul*, *Credința*, *Cuvântul liber* și alte foi « obiective ».

Că tinerii legionari sunt în slujba lui Hitler, că hitlerismul nu are nimic comun cu noi și cu interesele noastre românești, ci dimpotrivă, că Germanii au fost și vor fi mereu adevărații noștri dușmani, iată o seamă de afirmații de-a-dreptul « convingătoare », prin care se arată calea greșită a tineretului de astăzi și totodată se exprimă neliniștit grija pentru viitorul neamului românesc. — Nu vi se pare în adevăr interesant ? Nu vă stârnește revolta și râsul totodată ? Ovreii și frații lor de conștiință și metode, comuniștii, sunt adânc îngrijați de soarta acestui neam. Trădătorii neamului și idolatrii banului au deschis școală nouă de patriotism. Dar, ce nu pot face acești rătăciți ai pământului românesc!

---

[1]) Acest articol a fost publicat în revista *Rânduiala*, Anul I, 4, pag. 480.

Nu pentru ei scrim aceste rânduri. Nu pentrucă dreapta judecată şi curăţenia cugetului nu poate convinge oameni lipsiţi de bună credinţă şi de demnitate. Alte metode sunt mai eficace pentru tămăduirea lor. Impotriva lor nu se poate lupta cu cuvântul. Scrim tot pentru aceia pe cari presa internaţional-ovreiască vrea să-i poarte pe drumurile înşelăciunii, pentru aceia cari, necunoscând lucrurile, pot cădea în cursa aceasta oameni ai minciunei şi laşităţii. In adevăr, apropierea noului şi adevăratului naţionalism românesc de hitlerism, apropiere făcută până la renunţarea faţă de noi înşine o fac nu numai cântăreţii sinistri ai românismului, ci, deseori chiar oameni de bună credinţă, cu dragoste de ţară, dar lipsiţi de cunoştinţele necesare asupra gândului şi faptei revoluţionare româneşti care ne vor pune în stăpânirea binelui nostru obştesc.

E drept, poate fi vorba de un raport, de o legătură, dar nicidecum de o confundare a noastră cu hitlerismul (istoric nu avem nicio legătură), mişcare cu totul particulară a Germanilor. In primul rând ţinem să se ştie că noi nu voim să ieşim dela un stăpân pentru a intra la altul, ci *vrem să trăim prin propriile noastre puteri.*

Privită în liniile ei mari, această problemă are un îndoit aspect: unul doctrinar, de gând, şi altul politic, de faptă.

Hitlerismul are ca piatră de temelie, rasismul. Lucrul destul de vechi la Germani şi nu mai puţin « specific naţional ». E acesta un punct de plecare precizat din care se trag o seamă de consecinţe, de altfel mai mult logice decât de fapt. Ceea ce am voi să subliniem mai ales este că ideea fundamentală dela care pleacă mişcarea naţional-socialistă germană este o idee materialistă, desprinsă dintr'un factor fizic al vieţii, deşi ei vorbesc de un « rassenseele ». Naţionalismul nostru însă se întemeează pe un principiu de cea

mai pură, cea mai adâncă şi universală spiritualitate, adică ortodoxia noastră creştină. Neamul românesc s'a plămădit şi a crescut în istorie pe această temelie a creştinismului răsăritean, spre deosebire de Germani în substanţa spirituală a cărora se pare că e mai puternic Wotan decât Crist. De aci şi caracterul deosebit al antisemitismului naţionaliştilor români, de aci şi felul nostru mai uman, mai positiv de a vedea întreaga problemă a naţionalismului.

Dar politic? Tineretul naţionalist român priveşte mişcarea germană cu simpatie, ceea ce capătă îndreptăţire prin faptul că ea duce luptă tare împotriva unui pericol care ne ameninţă şi pe noi: Ovreii şi Comunismul. De sigur, în spiritul şi metodele lor, care după cum am spus mai sus, sunt deosebite de ale noastre. Incolo nimic. Când tendinţa imperialistă a acestui mare popor ar ameninţa existenţa neamului nostru, cine ar mai sta la gânduri, purtat de cine ştie ce simpatii ideologice, să nu se împotrivească cu toată tăria, ca 'n faţa tuturor acelora cari vor să ne deschidă largi guri de mormânt? Dar mai poate fi îndoială de unde vin şi cine sunt aceia cari *astăzi* încearcă să ne dea pieirii?

Ni se vorbeşte mereu despre Franţa, despre ce a însemnat ea în istorie şi cultură, despre legăturile noastre de sânge şi spirit. O, da! « Le beau visage de la France » cine l-a cunoscut şi nu l-a iubit? Ce Român cultivat nu s'a hrănit şi n'a crescut din isvoarele pure ale umanismului şi clasicismului francez? Un război împotriva Franţei ne este greu numai să-l închipuim, dar să-l purtăm? Ar fi în adevăr o luptă fraticidă. Dar să fim înţeleşi: această Franţă naţionalistă şi clasică mai înseamnă astăzi ceva din punct de vedere politic? Pentru noi cel puţin, ea *nu există*. O mai putem preţui doar cultural, căci în spirit putem avea legături şi peste veacuri cum avem cu Grecii antici şi cu Romanii.

Dar chiar dacă această Franță naționalistă ar exista politic pentru noi, de astădată nu i-am mai accepta comanda ci colaborarea. Și atunci cum își poate cineva închipui că putem noi accepta comanda Franței lui Leon Blum, Cachin și Daladier, care ne consideră ca pe o simplă colonie? Lupta împotriva acesteia este ceva firesc pentru un neam care mai păstrează în sufletul său puțină mândrie. Am avut un 1877 care ne-a scăpat de Turci. Când vom avea un alt 1877 care ne va scăpa de ovrei și de sămânța lor comunistă? Avem nevoe de o *a doua independență*.

Pentrucă nu suntem cu Franța masonică, comunistă și ovreiască, suntem hitleriști. De unde această necesitate? Din logică? Din fapte? Nu! Atunci de unde? Da, din cazul acelora cari n'au nici Dumnezeu, nici vatră, din sufletul acelora cari luptă împotriva unei soarte mai bune a neamului acesta cu o istorie atât de bogată în dureri și jertfe.

SITUAȚIA INTELECTUALULUI [1])

O altă idee greșită în legătură cu mișcarea noastră este aceea care privește raporturile mișcării cu intelectualii. S'a spus că naționalismul în ultima sa înfățișare, întrupat de Legiune, are ceva aintelectual, că puterea oamenilor de aci stă mai mult în forțele elementare și instinctive de care ei sunt mânați. De aci se crede, că cei ce au deprinderi intelectuale, spiritele superioare dăruite muncii științifice și artistice nu au ce căuta în mișcare, însușirile lor neavând preț în această lume a faptei și a înclinărilor practice.

Lucrurile ar putea fi în aparență așa, mai ales că ceea ce am realizat noi până acum n'a fost din câmpul de activitate al culturii ci din acela al luptelor ce se impun ori de câte ori este vremea marilor începuturi. O privire mai de aproape însă poate desvălui lucruri pe cari nici nu le bănuesc mulți dintre rafinații noștri « intelectuali ». Și anume Legiunea nu înlătură intelectualitatea ci dimpotrivă o presupune. Cu o singură condiție: să fie adevărată. Gândirea autentică se exprimă aci. Cum ar putea înlătura această mișcare pe intelectual, când în sânul ei se află o seamă de intelectuali ai tinerii generații? Și nu numai atât, dar mișcarea are la

---

[1]) Ideile de aci au mai fost folosite în articolul: *Intelectualul și noul naționalism*, publicat în *Cuvântul Studențesc*, Martie-Aprilie 1936.

temelia sa o adevărată concepție, o gândire proprie din germenele căreia trebue să se desvolte viitoarea și adevărata cultură națională.

Atunci de unde a putut naște această idee a incompatibilității între legionar și intelectual? Fără îndoială dintr'o reală necorespondență la nevoile lumii noi a acelora cari sunt cunoscuți ca intelectuali în societatea românească de azi. Două feluri de intelectuali nu pot fi legionari: pe de o parte reprezentantul raționalist și pozitivist al epocii moderne, liberare și democrate, iar pe de alta falsul intelectual, sau după cum i s'a mai spus, intelectualul-reporter. Cel dintâi, cu toate că în trecut a corespuns unui nevoi reale ale spiritului și societății omenești, cu toate că a fost adevărat creator de valori reprezentând și îndrumând în acest fel întreaga epocă a istoriei universale, cu deosebire a popoarelor europene, nu ne mai hrănește pe noi astăzi. De aceea el nu mai are ce căta între noi, și cu atât mai puțin epigonii săi târzielnici. Cel de al doilea adică intelectualul-reporter a apărut odată cu înființarea Statului român modern și legăturile cu culturile de veche tradiție ale Occidentului. Acest pseudo-intelectual a stăpânit și stăpânește încă din locurile cele mai înalte ale culturii românești. El ne ține «la curent» cu tot ceea ce se întâmplă în străinătate. Are o funcțiune asemănătoare cu a librarilor, în cunoștință cu orice nouă carte apărută și pe deasupra spune pe dinafară ce anume mai lucrează oamenii, de știință și filozofii de prin alte meleaguri. In mijlocul acestor «intelectuali» cunoașterea unui nume de autor străin sau a unor idei la modă îți dă titlul de doctor, iar cercetarea personală într'un domeniu de fapte te poate pune într'o situație de inferioritate dacă nu chiar compromite. In acest fel am ajuns să avem o filosofie și o știință formată mai mult din nodări la capăt de idei și fraze din autori străini și

să avem un « intelectual » care nu cercetează el însuși, ci ne « ține la curent » cu ceea ce gândesc și lucrează alții în ramura respectivă.

In adevăr între acest om și legionar nu este nicio posibilitate de legătură. Nimic nu-i poate apropia. Deosebirea dintre ei este ca între adevăr și minciună.

Dacă intelectualul român de azi se întrupează în aceste două exemplare: unul perimat iar celălalt falș, dacă aceste două feluri de intelectuali nu pot fi pentru noi deschizători de drumuri, se poate trage cu necesitate concluzia că mișcarea noastră înlătură intelectualul din rosturile lui firești de azi și de totdeauna? O condamnare a intelectualului nu ar avea niciun înțeles. In altă parte credem că stă problema și anume: pe de o parte *mergerea intelectualului în sensul adânc al vieții și imperativelor istorice ale neamului românesc*, iar pe de alta *desăvârșirea lui ca tip uman.* Să fie adică totodată român și intelectual adevărat. Pătruns de nevoile vremii și ale neamului, mișcându-se într'o perspectivă proprie acestor nevoi, acest om își împlinește adevăratele sale rosturi în marea frământare a vieții.

Numai în acest chip poate el să lumineze și să îndrumeze această viață. România legionară are tot atât de mult nevoe de intelectual cât a avut și România liberală, dar are nevoe de *un alt intelectual.* Epigonii crezului și metodelor epocii trecute cât și reporterii și impresarii culturali cari mai stărue încă astăzi să ne « civilizeze » și să ne « culturalizeze » vor fi înlăturați dela sine prin forța și firescul acelora cari cresc din substanța vie a vremii.

Naționalismul nostru nu înlătură deci intelectualul pentrucă nu înlătură intelectualitatea și cultura. Naționalismul nostru fiind o practică nouă, este totodată și un fel de a gândi nou. Aceste funcțiuni nu sunt lucruri care se exclud ci dimpotrivă, colaborează cu necesitate. Nu putem vorbi despre o faptă politică românească

nouă, fără ca aceasta să nu fie strâns legată de o spiritualitate românească, de o cultură şi o civilizaţie proprie neamului acesta. Nu se poate îndeplini, o revoluţie naţională adevărată şi nici nu se poate clădi o altă Românie, dacă alături de forţele vitale şi elementare ce o poartă nu străjueşte o spiritualitate ca să o ridice la cele mai de sus forme de vieaţă umană.

Deci, nu împotriva intelectualului în genere, ci împotriva epigonilor altor vremuri şi utopiştilor artificiali, împotriva pseudo-intelectualului care înşeală şi usucă. Sforţarea tuturor acelor dăruiţi cu focul sfânt al creaţiei va da mereu roade bogate şi de preţ.

Intr'o Românie legionară intelectualitatea superioară, adevărată, rămâne mai departe un titlu de nobleţă!

GÂNDURI PENTRU ŢARĂ NOUĂ

1936

CE INSEAMNĂ A FACE POLITICĂ

Concepția politică în care am crescut noi după răsboi, aceea a votului universal și a tuturor celorlalte forme și moravuri politice pe care le-a adus la vieață « noua constituție a României », i-a făcut pe cei mai mulți dintre oamenii locurilor noastre să vadă și să creadă într'o politică binecuvântată, pusă la îndemâna oricui. S'a crezut nu mai puțin în folosința ei pentru interesele obștești și nu rareori personale.

Așa am văzut ridicându-se nenumărați « oameni politici ». Pe pământul țării noastre creștea abundent și ca din nimic, această floare rară a istoriei: conducătorul de noroade. Cine nu isbutea să se ridice pe calea unei profesiuni făcea « nițică politică ». Cine nu pricepea matematecile, literatura și nici negustoria, cine nu avea nicio meserie în care se cerea oarecare îndemânare și știință, isbutea să se ridice prin și în politică. Când un oarecare, o mediocritate voia să devină « cineva », dintr'o dată și sus de tot, « intra în politică ».

Intotdeauna și pentru oricine politica era soluția grabnică și sigură, ea era magia albă prin care dorința se transforma în realitate. Vieața noastră politică ridica în acest fel o faună nouă aceea a omului fără meserie, a omului fără vocație. Și a fost cu

atât mai puternică înmulțirea cu cât din an în an condițiile deveneau tot mai prielnice. Manifestarea devenea cadru, cum ar zice un distins sociolog contemporan, și elementele se desvoltau necontenit pentru folosința « obștii ».

Partidul național-țărănesc, popularul și « revoluționarul partid al nădejdilor țărănești » nu a făcut altceva decât a crescut și conservat în viața noastră publică, « omul politic ». Aceasta era marea lui misiune: să ia oamenii dela locul lor, unde deși mici, puteau fi oameni întregi și cu rost să le crească buna dispoziție și apetiturile și să-i facă să se creadă indispensabili pentru mari misiuni. Toți acești oameni cred că cugetă, cred că făptuesc politic. Ei cred că politica e ceva ce se deprinde ușor, chiar și fără licența în drept, așa cum credeau liberalii. Și aceasta nu o crede unul, doi sau zece oameni din fericitul partid, ci o cred mulți, mii de oameni, poate toți aceia cari se uită la d-nii Mihalache, Madgearu, Dr. Lupu, Pan Halipa, aceste cinstite și luminate « figuri » românești. (Ce tactician iscusit e d-l Mihalache și ce inteligență cuprinzătoare e reprezentantul Basarabiei! Nu mai vorbim de însușirile politice ale tuturor deputaților țărăniști, cari au venit să ne întărească din nou credința în generațiunea spontanee...).

Să fie oare atât de ușor să faci politică ? Să poată oare oricine să devină om politic ? Noi credem că nu. Nu, pentru orice loc și în orice vreme, când e vorba de o politică adevărată, nu, mai ales când popoarele se află la o mare răspântie istorică, cum e în prezent și într'un stat european modern cum e cel românesc, care trebue să organizeze și să îndrumeze o societate atât de complexă ca cea de azi. Mințile cele mai agere, sufletele cele mai mari, nu au putut să aibă întotdauna puterea de pătrundere și de conducere a evenimentelor. Și atunci mai putem vorbi astăzi

în țara românească despre politică, ca despre o unealtă la îndemâna oricui ?!

Din cele mai vechi timpuri înțelepții și-au dat seama ce înseamnă a face politică, cât este de greu să o faci, cum și cine anume poate să fie om politic. Platon, considerând filosofia ca pe cea mai complexă dintre științe, știința ultimă și a totcuprinzătoare a spiritului omenesc și dându-și totodată seama cât de complexă este viața oamenilor în colectivitate, spune următoarele lucruri despre cârmuirea statelor [1]):

« Până când filosofii nu vor cârmui statele, sau cei ce acum se numesc regi și stăpânitori, nu vor fi cu adevărat și precum se cuvine filosofi, așa ca puterea de stat și iubirea de știință să fie în aceeaș mână și până când atâtea firi de oameni, care acum se ocupă deosebit, ori cu una ori cu alta, nu vor fi excluse cu totul din cârmuire, până atunci nu se poate pune capăt relelor care bântue statele, ba nici celor de care suferă neamul omenesc și statul, pe care l-am descris în convorbirea noastră de acum [2]) încă nu se va înfăptui și nu va vedea lumina soarelui ».

Filosoful elen își dădea seama cât este de greu să faci politică și mai ales, că nu oricine poate să îndeplinească această grea sarcină în viața publică. El cerea conducătorilor să fie filosofi, să fie adică înțelepți să aibă darul și puterea de a pătrunde toate tainele și legile vieții obștești, să judece, să distingă și să făptuiască după cerințele firești ale acestei vieți, într'o cuprinzătoare viziune asupra lumii.

Înțelegând astfel politica și omul politic ne dăm seama cât de puțini sunt aceia cari își pot purta numele pe bună dreptate. Incercările la care el este pus, felul cum lucrează el pentru a

---

[1]) Platon: *Statul*, pag. 240, traducere de V. Bichigean, ed. Casa Școalelor.

[2]) Statul platonic.

izbândi, îl scoate din marea masă a mulțimei pentru a-l situa într'o lume a sa aparte, aceea a însușirilor excepționale.

Vieața socială la un moment oarecare, vieața istorică a unui neam este un tot, uneori mai deplin organic alteori mai puțin, dar întotdeauna complex. Elementele care o compun sunt astfel organizate încât cu greu pot fi înțelese în țesătura lor intimă. Și nu numai atât, dar însăși prezența lor este greu de constat. De cele mai multe ori ne înșelăm asupra vieții sociale din nesocotirea unor elemente, cari deși puțin vizibile, uneori chiar deloc vizibile, joacă un rol foarte mare în constituția corpului social și în determinarea evenimentelor. Hazardul în istorie[1]) are în acest fel un înțeles în raport cu spiritul nostru care nu poate prinde totul. In epocile de criză cum este astăzi, de răspântii istorice și de mari transformări ale sufletului și civilizației omenești, prindem cu mai multă greutate firul lucrurilor și tot atât de greu le putem îndruma.

Să însemne aceasta, haos și totală neputință a omului de a interveni în mersul evenimentelor? Să însemne aceasta lipsă de lege socială și de lege istorică? Nu, dimpotrivă. Materialul uman cu care trebue să lucreze omul politic, să-și împlinească opera, are legile sale, care se cer cu multă pătrundere înțelese și cu mai multă rigoare respectate.

Dacă constituția societății este atât de complexă și dacă totuși are și ea legile ei *proprii*, înțelegem atunci ce înseamnă să îndrumezi o societate, un neam în desvoltarea sa istorică și ce înseamnă deci a face politică.

Poate ea să mai atragă pe oricine? Poate ea să fie la îndemâna oricui? Desigur că nu. Și aci stă una din erorile democrației

---

[1]) Hazard ca fapt natural nu ca reprezentare metafizică: în sens de act neprevăzut dar pozitiv, produs de mai multe cauze, uneori accidentale.

care a înlăturat cu orice preț orice fel de elită (ceea ce în fond nu a isbutit căci această elită o cerea însăși legile firești de conservarea ale societății). A făcut din orice cetățean un om politic, nedându-și seama că politica este cea mai grea din funcțiunile sociale, din pricina însușirilor mari, variate, totale am putea spune, pe care le cere. Conștiința cetățenească, rostul mulțimei în viața publică sunt aspecte netăgăduite în politica statelor moderne și mai ales contemporane. Insă de aci și până la misiunea politică este drum departe. Această mulțime nu poate lucra individual politic; ea nu are capacitate în indivizii izolați din care se compune, ci ca *tot*. Ea determină, insuflă și se manifestă prin oamenii săi reprezentativi, reprezentativi nu în sens devotați, ci în sensul mult mai adânc de întrupare deplină a năzuințelor sale.

A face politică deci înseamnă să ai legături adânci cu trecutul neamului și să-l îndrumezi în sensul năzuințelor sale firești. Să înțelegi și să purcezi la faptă pătruns de misiunea neamului pe care ai fost sortit să-l conduci. Adevăratul om politic, omul de stat care este atât de necesar vremurilor de astăzi, este o adevărată personalitate, care reprezintă în adevăr ceva particular, propriu, dar este totodată întregul neam, în care acesta ca tot acționează și în care fiecare individ se recunoaște. In el se manifestă voința neamului întreg, sufletul colectiv. El este deci neamul după cum neamul este el. Adevăratul om politic este, am putea spune, un inspirat în care elementele confuze și surde ale mulțimii capătă o înfățișare, care prin complexitatea sufletului său și prin antenele sale proprii simte aspirațiile neamului, nevoile lui, le anticipează și le îndrumează așa cum cere istoria. El este în slujba neamului după cum aceasta este în slujba sa. De aci puterea lui de creație și de transformare.

Oamenii politici deci nu pot apare la toate răspântiile şi spre nenorocul celor ce li se întâmplă acest lucru, nici chiar la toate răspântiile istorice. Neamurile cari întotdeauna, ca orice organism au instinct de apărare desvoltat, în momentele de primejdie, ridică oameni noi. Fără o elită conducătoare de înaltă pricepere şi forţă morală, neamul cel mai puternic se poate pierde. Istoria ne dă multe exemple. Nu o dorim neamului românesc. De aceea credem şi luptăm pentru el.

Ce înseamnă a face politică ? Inseamnă a face istorie!

SAT ŞI ORAŞ

Problema sat şi oraş nu este la noi o problemă nouă. S'a discutat chiar foarte mult, mai mult în orice caz decât s'a înfăptuit în această chestiune. S'ar părea că e inutil să redeschidem discuţia. Aşa pare la prima vedere, în adevăr, dar realitatea este cu totul alta, nu numai ca înfăptuire ci şi ca lămurire teoretică.

In mentalitatea generală a Românilor, chiar şi la acei de bună credinţă, stărue o idee falsă ce poate avea consecinţe nefaste asupra vieţii noastre naţionale. Şi anume: se crede că dacă « suntem un popor de ţărani » şi că dacă adevărata civilizaţie şi omenie românească se găseşte în sat, nu avem la ce să ne temem de cele « câteva milioane » de străini aşezaţi în oraşele noastre. Ţăranul este isvorul nostru de vieaţă, satul este celula din care se hrăneşte neamul românesc. Cât am vrea noi să ne modernizăm tot un popor de ţărani rămânem. Iată o seamă de afirmaţiuni pe cari ne-am învăţat să le repetăm, cu moştenire a criticei liberalismului şi a « formei fără fond ».

Suntem dintre acei cari au scris, nu numai au gândit, asupra civilizaţiei noastre ţărăneşti, considerând-o cu adevărat organică, etnică şi plină de substanţă creatoare. Dar de aci, dela recunoaşterea satului în ce are el mai bun şi mai sănătos pentru sufletul

și civilizația Românilor ca neam modern și până la atitudinea politică a neglijării orașului pentrucă «suntem un popor de țărani», e cale lungă, dacă nu e chiar o altă cale.

Oricât am iubi noi satul, oricât de țărani ne-am simți în sângele și în deprinderile noastre, ba chiar tocmai pentru aceasta, problema politică de imediată necesitate pentru noi este problema orașului. *Orașele sunt organele centrale ale ființei neamurilor. Cine le stăpânește înseamnă că stăpânește țara și neamul.*

Să meargă oricine și oriunde pe întinsul acestei Românii mari, să observe și să se întristeze de starea în care sunt orașele țării. In provinciile alipite ele păstrează vechea înfățișare și vechiul suflet al neamurilor care ne-au stăpânit și cari prin aceste mici insule în marele trunchi al românilor, lucrau la distrugerea noastră. In regat dacă unele din orașe, cele de munte, sunt mai curat românești cele mai importante, capitala și porturile, orașele industriale, sunt pline de străini și străinism.

Aproape toate societățile cu «nume colectiv», societățile «anonime», agențiile comerciale, industriile, sunt în întregime cetăți ale străinilor. Firmele cele mai românești ascund, cele mai murdare afaceri ale acestor străini, în deosebi jidani, cari «anonimi» cum sunt ei ne rod până în măduvă, ne stăpânesc și ne batjocoresc. Concesionările nenumărate ale acestui stat slăbănog sunt făcute în dauna noastră și în câștigul lor prin intermediul unei pături de «conducători» și «oameni politici» înșelători, mici, trădători de țară și de neam.

Dacă în Ardeal, Banat, Bucovina, am găsit orașe înstrăinate, în regat le înstrăinează politica noastră de după război. Oriunde afacerile merg bine, unde mari bogății sunt de exploatat, străinul apare. La București în bănci și în industrie, la Ploești și valea Prahovei în industria petrolului (ce rușine românească

e aci!) la Galați, la Brăila, la Iași și pretutindeni unde se putea ceva stoarce, a apărut străinul. Politica noastră de după război nu numai că nu a luptat pentru înlăturarea străinilor dar nu a păstrat nici măcar ceea ce a găsit. O mare invazie, mai ales jidani, ne-a cuprins, o invazie mai dureroasă pentru acest popor decât năvălirea barbarilor. Țara românească a devenit un fel de pământ al făgăduinței pentru acești noi barbari, lipsiți de Dumnezeu și de țară. Toată urâciunea Galiției, Rusiei și Germaniei și-a găsit la noi un loc odihnitor, ocrotit de legea și omul politic român. Și unde s'a așezat el când a venit? La oraș desigur, în locul de observație, de conducere și de stăpânire. Străinul a înțeles mult mai ușor ceea ce la noi nu înțeleg foarte mulți oameni de cultură demni de toată stima. Dela oraș poți stăpâni și satul, întreaga țară. Dela sat nu poți fi stăpân nici pe propria ta vatră.

Și dacă acești străini ne-ar fi stăpânit numai economic. Dar de aci până la stăpânirea sufletului nu e decât un pas într'un stat ca al nostru. Jidanul la noi astăzi, cine nu știe, păstrează cu banul său locurile de comandă a tuturor funcțiunilor statului. Cine nu știe ce rol joacă finanța aceasta în politica țării noastre?!

Ce face țara cu astfel de orașe? Ce face țăranul și muncitorul cu astfel de conducători? Mai poate fi vorba de nepăsare față de orașe? Mai poate fi vorba de «neam de țărani»? Până când domnilor? Nu vi se pare că vă îngrijiți prea mult de mădulare și că o să murim subit de inimă?

Școala satului? Universitate țărănească? Culturalizarea satelor? Țărănism? Da, toate fără un oraș românesc și fără o conducere românească sunt numai niște mari iluzii pentru cei sinceri și niște mari escrocherii pentru cei de rea credință.

Ne place tuturor satul, îl iubim toți cei ce-am plecat de acolo. Îl dorim ridicat și păstrat în tot ceea ce are bun pentru sufletul

nostru, dar înainte de toate, *viața acestui neam*! Iată ce ne stăpânește gândurile. Și de aceea credem că o nouă invazie e necesară: aceea a copiilor de țărani la orașe. Nu numai în licee cum a fost dar și în școlile practice, mai ales în comerț, în artă și în tot ce trebue să se manifeste românește. Veți zice că cresc șomeurii? In primul rând, nu aceasta este problema noastră de stat care ne îngrijorează, iar în al doilea rând că, din punct de vedere colectiv-național, dacă oamenii politici români sunt trădători și proști, o reacțiune românească a șomeurilor poate aduce mai mult bine țării acesteia decât o țărănime exploatată și înfometată rămasă la ea acasă.

Ce-au făcut țărăniștii cu ideile și politica lor în această direcție? O știm și se poate cerceta. Au oprit scurgerea copiilor de țărani în școli în oraș, în timp ce ovreii creșteau mereu în aceste școli [1]). Au oprit pe țărani să mai treacă la oraș, i-a lăsat să trăiască acolo unde s'au născut și cum au apucat, în timp ce Oskar Kaufman, Kalman Blumenfeld și Ausnit conduc ca niște adevărați regi moderni destinele acestui neam. Mai mult «țărănism» a făcut în această privință un partid burghez, cum e cel liberal.

Să nu ne lăsăm deci amăgiți nici de jidani și nici de cei ce stau în slujba lor. Nu problema satului e problema politică *de azi*. Cum au stat ei țăranii, fără de «cultură» 2000 de ani mai pot sta încă vreme de aci înainte. Problema politică ce trebue imediat soluționată este aceea a orașului. Altfel nu vom mai avea nici satul și nici țara. Toți Românii de bună credință trebue să se convingă de acest adevăr elementar și să lupte pentru el.

---

[1]) In această privință a se vedea statisticele prelucrate de d-l Iosif Gabrea în lucrarea: *Școala românească*.

Orașul românesc va însemna stăpânire românească, va însemna adevărata istorie românească. Până atunci suntem niște simpli servitori în propria noastră casă. Simțim că totul este al nostru că pământul și cerul ne aparțin, dar nu ne putem bucura de ele. Dumnezeu ni le-a dăruit; noi nu le-am știut stăpâni.

Noi nu putem fi nici servitori și nici măcar oaspeți pe aceste locuri. Noi nu putem trece nepăsători în fața primejdiei și nici să renunțăm la istoria și ființa noastră. Să-l dăm afară pe acela care nu numai că s'a improvizat în conducător, dar nu a fost nici măcar invitat. Silnicia cu care străinul s'a impus ne scutește să păzim chiar cele mai elementare legi ale ospitalității.

Să-i atacăm acolo unde ei s'au întărit, huzuresc și de unde ne batjocoresc ca pe niște nemernici. Să stăpânim orașele deci și noua așezare românească se va ridica.

CE ESTE O GRANIȚĂ

In vremea din urmă Românii noștri au început să privească din nou spre granițele țării și să fie tot mai mult stăpâniți de sentimente de grijă. Și în adevăr, îndreptățite sentimente. Nu atât pentrucă Mussolini a ținut un discurs « diplomatic » la Milano, ci mai mult pentrucă aceste granițe noi ale României sunt în real pericol, sunt pândite pentru a fi distruse de nenumărate forțe și dorinți.

Dacă acest sentiment este îndreptățit, atitudinea de luptă a celor mai mulți dintre conducătorii noștri politici și spirituali de azi, nu este îndreptățită. Abia de aci începe adevărata noastră grijă, nu numai pentru granițele țării, ci pentru însuși destinul istoric al acestui neam.

Ce atitudini au și ce dorinți îi stăpânesc pe vecinii noștri le știm cu toții. Ungurii vor granița la Carpați, Bulgarii la gurile Dunării și chiar bunii noștri prieteni Sârbi, tind dacă s'ar putea pe calea unei « mici înțelegeri » sau fără aceasta, să ne ia întreg Banatul. Cât despre Ruși nu încape îndoială că s'ar opri numai la Basarabia. Un prim pas în planul de revoluție mondială îl constitue România întreagă ca stat sovietic.

Ce fac oamenii noștri politici în fața acestor ambiții surde ale vecinilor? Ce fac toți conducătorii noștri, oricare ar fi ei, din orice loc și de orice categorie? Nimic! Nimic care să ne poată da siguranță, încredere în viitor. Trecem peste faptul că noi nu avem însă o politică externă. Politică externă se face la noi dar nu e a noastră [1]). Dar ce facem intern, cu ce răspund «îndrumătorii» noștri, poftelor neîndreptățite ale dușmanilor și «prietenilor» ce ne pândesc la răspântie pentru a rupe din trunchiul țării și al neamului? Cu discursuri politice, cu argumente istorice (vrem să dovedim dreptatea noastră?!!!) și cu parăzi militare în haine colorate. Așa arată «responsabilii» noștri că granițele de azi ale țării sunt eterne și că nicio voință nu le mai poate schimba. Aceste manifestări interne nu fac decât să completeze pe cele externe ale pactelor de amiciție.

In adevăr, toate se țin laolaltă ca expresiuni ale aceleeași metode și mentalități. Aceeași lipsă de înțelegere și cârpeală cu ață albă a unor lucruri cari cer atât de multă pricepere și meșteșug.

Ce înseamnă o graniță și cum poate fi ea păstrată, întărită și chiar desvoltată? Iată o chestiune fundamentală, de a cărei soluționări depinde întreaga politică a unei națiuni în raporturile sale și în linia sa istorică. Cum înțelegi această problemă așa îndeplinești și politica pe care ea ți-o cere.

Unii cred că granița este un fapt geografic, că este o limită naturală pusă între două popoare, cum ar fi de exemplu Nistru sau Tisa. Această graniță e dată de natură și deci îndreptățită pe calea ei. Alții mai înaintați, cred că granița este ceva istoric și că ea poate fi susținută pe «drepturi milenare».

---

[1]) In această chestiune vezi: Mihail Polihroniade: *Tineretul și politica externă.*

In primul rând graniță-limită naturală nu există din punct de vedere etnic. Acolo unde de cele mai multe ori se crede că este o linie despărțitoare, precisă, între două națiunii este în realitate o întrepătrundere. Uneori, cum e cazul munților noștri, sunt chiar sălaș de viață. In al doilea rând granița naturală judecată din punct de vedere politic nu ne spune nimic și nu ne ajută la nimic. Noi credem că granița națională de vest trebue să fie Tisa iar Ungurii cred că ea trebue să fie la Carpați. Aci începe discuția. Și atunci intervine a doua poziție, cea istorică. Nu ne îndoim de întâietatea noastră istorică și nici de drepturile cari decurg din așezarea noastră pe aceste locuri. România nu poate fi cuprinsă decât în granițele vechii Dacii. Dar voim să-i convingem pe Unguri de acest lucru? Sau pe Bulgari sau pe Ruși? Să fie aceasta o atitudine politică? Poate științifică, ceea ce e cu totul altceva. Un lucru este sigur: chiar dacă, mergând până la absurd, am admite că s'a convins toată lumea de dreptatea noastră, crede cineva că atunci când li se va ivi momentul prielnic, acești vecini ce ne pândesc ne-ar recunoaște ei granițele și din spirit de dreptate ni le-ar respecta? Urâtă și strâmtă vedere trebue să aibă cineva pentru a crede în acest lucru. Și totuși sunt mulți Români, uneori în locuri de conducere, cari au această vedere.

O graniță deci nu poate fi respectată nici pentru că acolo o indică natura geografică, nici pentrucă are vre-o îndreptățire istorică. Dacă o graniță națională este la un râu sau un munte nu înseamnă că nu poate fi și la alt râu sau alt munte. Dacă o graniță a fost într'un anume fel în istorie, nu înseamnă numai decât că așa trebue să fie în eternitate.

O graniță este voința de a fi a unui popor, puterea lui lăuntrică. Numai în acest chip limitele capătă un caracter de forță. Insăși granița etnică poate în acest fel să capete o expresie. Unde nu

există această putere lăuntrică, această forță, forță-creatoare nu numai că nu există graniță politică dar nu există nici una juridică întemeiată pe etnic, pentrucă etnicul este și el trecător, dispare. Să ne gândim numai la granițele Maramureşului și cele de nord ale Țării.

Să ne dăm odată seama că *nu graniţa în sine înseamnă ceva*, mai ales la noi astăzi, *ci cuprinsul său, viaţa pe care o încadrează* puterea lăuntrică a neamului. *Graniţa este distanţa limită pe care poate s'o fixeze tăria şi voinţa unui popor*. Ce-au însemnat altceva granițele imperiului roman ? Veți zice că acesta este imperialism (ceea ce nu e întotdeauna o rușine) că este sete de teritorii și bogății materiale. Dar mai e un fel de imperialism, mult mai apropiat de felul nostru românesc, care nu poate fi bănuit de materialism. Este acela al spiritului. Exemplul Franței în veacul al XVII-a și XVIII-lea este bine cunoscut.

Am dat aceste exemple cari ar părea unora exagerate în raport cu posibilităţile neamului nostru ceea ce nu le împiedecă însă să fie măcar ilustrative.

Granițele noastre deci nu pot fi trase, nici măcar păstrate prin bunăvoința altora din afară, ci prin ceea ce reprezentăm, prin ceea ce suntem în inima noastră. Nu cu discursuri, nu cu argumente, nu cu parăzi sau combinații diplomatice le putem avea așa cum trebue să le avem de drept. Toate acestea își capătă un înţeles numai atunci când puterea noastră economică şi spirituală vor fi o realitate; numai atunci glasul nostru se va face ascultat peste hotare și câștiga atenția marilor puteri ale Apusului. Până atunci nu suntem decât niște cerşetori de bună voință, niște oameni care își capătă dreptul la viață din milă. Şi dacă lucrurile nu se vor schimba într'un viitor apropiat, să nu se mire nimeni dacă țara Românilor nu va mai avea nevoe de apărarea

granițelor pentrucă vom fi șterși de pe harta Europei la care ținem atât de mult.

Să nu ne fie oare rușine, ca un popor de 20 de milioane de oameni, cu o viață greu încercată și cu atâtea însușiri reale, să cerșim milă sau să dispărem fără urmă? Să răspundă acei ce duc această politică a lenei, a furtișagului și a lipsei de demnitate!

MISIUNE ROMÂNEASCĂ

Popoarele lumii sunt astăzi în frământare necontenită. Sufletul lor caută noui orizonturi de vieață, noi căi de lumină și certitudine. Leagănul civilizației moderne. Europa și tot ceea ce a adus ea în istorie prin neamurile cele mai de frunte, trăesc momente de mari neliniști.

Fiecare neam se ridică, se frământă, luptă, caută pretutindeni și cu orice preț să-și tae drumul său în istorie. Sufletul colectiv capătă uneori expresiuni de înaltă frumusețe morală și încredere în sine. Aceasta nu înlătură însă marea neliniște de care sunt cuprinși. Dece? Pentrucă neamurile trăesc un moment critic, sunt la o răspântie istorică, pentrucă toată lumea este în căutare. Este în adevăr astăzi un moment de mare încordare Și nu va rezista credem oricine la acest greu examen al istoriei; atât cei ce au în urma lor un trecut îndelungat de experiențe, cât și cei ce abia acum încearcă să se înalțe până la treptele de sus ale destinului lor.

In această încordare, în această luptă și întrecere între popoare, noi avem desigur un loc dintre cele mai grele de susținut. Incercarea la care ne pun vremurile de astăzi este una din cele mai grele din câte am cunoscut în istoria noastră, care o știm cu toții, nu a fost atât de lineară, echilibrată și liniștită. Avem să culegem

aci, pe locurile bătrânilor noștri voevozi, din nou roadele luptelor, ale tăriei sufletului nostru.

Ce face țara românească « nouă » cu căpeteniile ei în acest moment greu prin care ne este sortit să trecem? Ce gândesc și ce fac acei ce țin astăzi în mânile lor destinul țării și al neamului? Ce poartă în suflet acei supuși Români cari se « mișcă bine » și « se simt bine » în formele și cu sufletul creat de statul românesc de azi? Conducătorii se înșeală și înșeală pe alții. Condușii se amăgesc cum pot și de cele mai multe ori nu cred nimic.

Realitatea este aceasta: așa cum arătăm astăzi suntem *un popor fără misiune* și în consecință să nu surprindă pe nimeni, *un popor fără viitor*!

Oricâte critici s'ar aduce formalismului și chiar neseriozității pașoptiștilor și tuturor acelora cari ne-au condus până la unire, și oricât adevăr ar fi în aceste critici, un lucru este sigur: acești oameni aveau un crez, aveau un ideal, aveau o misiune istorică. Neamul se resimțea și era prezent la aceasta. Așa se explică cum toate prilejurile pe care le-am avut (și le-am avut) le-am știut folosi pentru biruința noastră românească.

Cu toată mărirea hotarelor, cu toate bogățiile noastre (aparent ale noastre), cu toată înfățișarea noastră de popor mare, România de astăzi este în realitate, mai puțin interesantă, mai strâmtă în orizonturile ei și cu posibilități de viitor, mai întunecate. Dece? Da, pentrucă România de astăzi, aceea care e pe hartă și o cunoaște toată lumea, nu crede în nimic, nu are misiune, nu are tocmai ceea ce cere cu necesitate momentul istoric, în care trăim și ceea ce în genere poartă în sufletul său orice neam care vrea să trăiască.

In viața noastră obștească vedem uneori plutind stări de suflet întristătoare. Cei mai mulți nu văd nimic, nu simt nimic.

Dar nu e numai indiferență, nepricepere. Alții, foarte deseori oameni de cultură și «îndrumători ai opiniei publice», chiar dacă sunt frământați de probleme stau pe o poziție lipsită de înțelegere și de credință. Iată bunăoară, există la noi o modestie prost înțeleasă după cum există și un pesimism neghiob. Că neamul și Țara Românilor să se mulțumească cu ce are și cu cât a căpătat până acum, că ne-a «crescut norocul» că suntem un popor «cu resurse mici», că suntem «o cultură mică» și că în fond nu putem pretinde mai mult decât suntem (și suntem ceea ce suntem . . . desigur!). Din această poziție și cu această perspectivă nu rămâne îndoială că nu avem prea mult de așteptat în viitor. La oamenii politici stăpâniți de aceste «idei» nu rareori găsim o consecință «tactică»: anume aceea a «strecurării» în politică și istorie.

Alții «cugetători» mai radicali nu cred deloc în înălțarea și nici măcar în dăinuirea românismului în istorie. Aceștia nu cred într'o stea și un destin propriu al neamului nostru. Incântarea lor în fața culturei și forței altor popoare mai mari și mai vechi este atât de mare încât o renunțare a noastră în folosul altora mai bine dotați și înarmați, li se pare un lucru firesc.

Să fie oare atât de tristă soarta noastră că ne-am născut Români? Să nu avem și noi tăria ca prin faptele noastre să crestăm adânc pe răbojul istoriei? Noi credem, împotriva acestor pasări de noapte, că după cum în trecut am frânt strâmtorile istoriei și am crescut tot mai puternici, tot astfel vom trece întăriți și prin altele de aci înainte, vom face să crească toiag de lumină peste vremuri. Aceasta însă nu fără credință și fără luptă. Frumusețea și tăria românească le vedem în trecutul și viitorul acestui neam pentrucă credem și luptăm pentru el. Vedem lumina pentrucă o purtăm în sufletele noastre. Ce pot afla în preajma

lor acei ce sufletul li-e întunecat ? Urâtul și pesimismul lor național nu e din sâmburele de viață și din destinul neamului ci din sufletul lor.

Da, neamul acesta trebue să trăiască, trebue să se înalțe, trebue să fie pildă tot mai frumoasă de pricepere și forță morală. Flacăra interioară a sufletului nostru obștesc nu s'a stins și nici nu se va stinge niciodată, chiar dacă uneori întunerecul încearcă să o cuprindă. Dar nu va birui-o. Dacă Țara Românească de azi are o înfățișare decadentă (și o are nu numai în aparențe) neamul românesc nu poate să moară. Condițiile sale de viață sunt cu totul neprielnice, manifestările au uneori aspecte desgustătoare, dar destinul său istoric nu se poate împlini în acest chip. De aci optimismul nostru, dar tot de aci și durerea și lupta noastră. Noi vedem răul, credem în stârpirea lui pentrucă *noi credem în forțele creatoare lăuntrice ale neamului și luptăm.*

« Cultură mică » ? popor « modest » ? neam « fără misiune » ? Dacă cei ce ne conduc azi reprezintă cu adevărat neamul nostru și dacă omul românesc creeat de statul de azi este însuși neamul, desigur că da. Dacă nu, și în aceasta credem noi, să nu mai vorbească nimeni despre « tristul destin românesc ». Noi credem că există atâta putere de viață nouă în sufletul și trunchiul acestui neam încât poate umple veacurile și poate stăpâni neamurile. Atâtea forțe latente, atâtea virtualități zac în adâncurile ființei sale încât poate lua naștere cu adevărat o nouă lume, o lume românească.

Ce Român inteligent, cinstit și om întreg poate nega valorile românismului ? Ce Român cu putere de credință nu simte și nu trăește toate aceste însușiri adânci ale neamului său ? Ce Român cu conștiința istorică nu are încredere și nu luptă pentru biruința a tot ceea ce ne aparține ca ființă colectivă ?

Legătura cu tainele adânci ale pământului și istoriei naționale cu firea poporului și scânteerile geniului său, apropierea de toate elementele acestei lumi românești și adâncirea în ele, este condiția de prim ordin a realizării noa tre. Trăirea prezentă a unui viitor tulburător de mare, prin care orice potențial al sufletului românesc să iasă la lumină și să capete expresie, este a doua condiție a realizării noastre istorice. Numai *o conștiință vie a ceea ce putem fi*, numai o viziune nouă ne mai poate creea.

O mândrie înălțată trebue să ne conducă, o încredere deplină trebue să ne stăpânească.

Suntem un neam cu multe însușiri reale și ne putem ridica până la cea mai înaltă treaptă de *omenie*. Cel puțin din locul pe care îl avem în spațiu, între popoarele învecine, putem să stăpânim cu adevărat. Nu atât în înțelesul material al cuvântului, căci nici când noi n'am fost un popor hrăpăreț, asupritor și dornic de bunuri materiale neîndreptățite, ci mai mult în cuprinsul său spiritual, unde am dovedit-o în trecut și putem să o dovedim cu prisosință în viitor. Putem stăpâni prin puterea de atracție a ceea ce avem firesc în noi, dacă întreagă această fire românească și capătă expresiunile sale adevărate, la înălțimile cele mai mari către cari poate și trebue să tindă. Putem stăpâni prin geniul nostru național, nu prin expresiunile nedemne și false ale României de azi. Acest geniu propriu trebue să ajungă să se exprime și să ne poarte mai departe către limanurile destinului nostru istoric între celelalte neamuri ale pământului.

Nimic deci din urâtul unei Românii trecătoare, din sufletul unor moravuri vremelnice, nimic din sufletul ros de neputință și nepricepere a conducătorilor pe cari întâmplarea i-a adus în fruntea unei țări atât de slutită pe nedrept, ci totul din frumusețea și steaua călăuzitoare a unei Românii eterne, aceea a neamului,

nu a parveniților și trădătorilor, totul din sufletul curat și înțelept al adevăraților conducători pe cari legea și instinctul neamului îi chiamă când acesta este în pericol.

Neamul românesc poate fi reînviat clădind o țară nouă, printr'o misiune nouă.

Cine stă treaz și crede, trăește. Cine își respectă legea și luptă, crește.

STIL LEGIONAR

1937

STIL LEGIONAR

Odată cu apariția Legiunii în orizontul istoriei noastre naționale a luat naștere și un nou stil de viață. Este un stil propriu neamului românesc.

Pornită din viață, din nevoi românești și umane totodată, mișcarea legionară păstrează în inima ei tot ceea ce îi este necesar să poată crește și învinge. Principiile acestei mișcări, legile ei, nu sunt închipuiri lipsite de înțeles, ci rodul unor experiențe îndelung verificate. Elementele cari o alcătuesc sunt vii și adevărate, în necontenită legătură cu izvoarele de vieață ale neamului.

Gândul legionar, în curățenia și puterea lui de pătrundere, a ştiut distinge necesarul de întâmplător, adevărul de minciună, eternul de efemer. Gândul legionar a știut distinge lumina de întunerec și viața de moarte. In acest fel mișcarea legionară, distingând elementele și respectând legile, clădește o lume românească nouă, după nevoile vremii și firea neamului acesta.

Pornită firesc și crescută organic, vieața legionară, ca orice început de viață nouă, are un stil simplu. In adevăr, una din însușirile de căpetenie ale acestei vieți este *simplitatea*. Este aci o consecință firească a întemeerii sale. Intotdeauna când o nouă

epocă istorică începe, manifestările ei, stilul de viaţă care caracterizează acea epocă, este un stil simplu, în opoziţie cu acela al lumii de înainte, acela al epocelor decadente.

Mişcarea legionară este o mişcare de început de veac de aceea stilul de viaţă legionar înlătură tot ceea ce este inutil, exterior, ornamental, înlătură tot ceea ce a creat strâmb şi împovărător, o mentalitate şi o simţire îmbătrânită, stilul legionar înlătură tot ceea ce astăzi ca şi'n alte epoce asemănătoare, sub pretenţie de civilizaţie şi rafinament, desfigurează chipul omului şi îl îndepărtează de natura sa proprie.

Dar ce înseamnă simplitate legionară? Inseamnă trăirea adevărată: omul în legile omeniei sale. Simplitate legionară înseamnă linie dreaptă, înseamnă adâncime, înseamnă asceză. Ea decurge dintr'o adevărată trăire în spirit.

Alături de această însuşire a vieţii legionare stă *tăria, masivitatea.* Noul stil de viaţă românească este, ca un templu doric: simplu şi masiv. Tăria legionară este un atribut al felului organic, adânc şi de înţeleaptă aşezare a omului în lume. Nimic nu poate sdruncina ceea ce a crescut din viaţă ca un rod al pământului şi ca o împlinire a legilor celor mari. Legionarul e ca o statuă ce-şi profilează chipul crescut ca'ntr'un masiv de piatră. El nu are un chip fragil, elegant şi lipsit de legături cu mediul natural care l-a creat. El creşte şi se arată ca un chip stilizat din elementele tari, grandioase ale naturii locale.

O a treia caracteristică a stilului legionar este *armonia.* Viaţa legionară este clădită într'un desăvârşit echilibru de forţe şi de elemente. Cugetul şi fapta legionară se manifestă ca întreguri armonice. Atât structura internă a elementelor ce o compun cât şi dinamismul său creator nu depăşesc cu nimic limita necesară. Nimic nu e mai mult sau mai puţin decât trebue.

O mișcare care după cum am spus, este organică, este simplă și tare prin întreaga ei așezare pământeană și metafizică, nu poate aduce în stilul ei de viață decât o mare și frumoasă armonie. Toate aceste elemente: simplitatea, tăria și armonia se leagă unele de altele într'un întreg care nu este altceva decât stilul legionar. Este stilul lumii noi românești, este stilul omului în ce are el mai propiu, adică în legea care îi dă ființă, stilul omului care în continuă legătură cu tainele vieții, pătruns de sensul ei adânc, armonios, echilibrat, întreg, se naște, se ridică și moare, împlinindu-și îndatoririle până la capăt, așa cum l-a pecetluit destinul lui de om.

Pe această cale înțelegem că legionarul are un frate bun în țăranul român, în țăranul nealterat al satelor de munte: aceeași substanță, aceeași atitudine, aceeași lege. Și tot astfel că legionarul are un dușman de moarte în lumea falsificată și decadentă a orașelor: două esențe, două principii ce nu pot trăi laolaltă.

Stilul legionar este stilul românesc de a fi, este stilul de viață al acestui neam care are un pământ al său, un cer și un Dumnezeu al său, care are un destin propriu în istoria neamurilor. El va învinge ca ceva firesc, în lupta ce se dă astăzi între cele două lumi.

CÂNTECUL

Cântecul este expresia celor mai adânci și mai tainice simțăminte ale sufletului omenesc. Ceea ce gândul abstract și cuvântul nu pot cuprinde, cântecul povestește desăvârșit. Marile bucurii ca și marile dureri ale omului sunt exprimate mai ușor și mai deplin prin cântec. Tot ceea ce depășește «normalul», ce trece limita obișnuinței, are mai multă putere de împărtășire prin cântec.

Două mari simțăminte izvorâte din două legături de destin, sunt substratul cântecului și cari prin cântec se întăresc. Sentimentul metafizic și sentimentul social. Legătura cu lumea de dincolo, cu Dumnezeu și legătura cu semenii, cu neamul din care faci parte.

Prin cântec omul se integrează ritmului cosmic, se pătrunde de tainele lumii și se împărtășește din necunoscut. Umbrele ideilor pure sunt înlăturate, și sufletul se topește în lumina celui care ne îndreptățește ființa și fapta noastră. Marile întrebări și neliniști metafizice ne poartă pe calea cântecului, dragostea marilor culmi de înțeles și taine se exprimă prin cântec. Prin cântec omul merge până în sâmburele adevărului, prin cântec omul atinge *esențialul*. Cine poate cânta și cântă dintr'o nevoie lăuntrică,

acela dovedeşte o preocupare şi o sete de daruri divine. Acela ce cântă îşi îndreaptă paşii către zări ce nu înşeală. Ogoarele cerului devin bogate, ca şi sufletul aşezat în ritmul puterilor necesare.

A cânta mai înseamnă însă şi trăire laolaltă. El este expresia lirică a singurătăţii dar poate fi şi expresia epică a integrării omului într'o colectivitate. Cântând omul *simte* în comun, se apleacă asupra sufletului altuia, se topeşte într'o unitate de simţire. Prin cântec omul îşi iubeşte mai mult pe aproapele, se simte mai legat de el. Se simte făcut din aceeaşi plămadă cu semenele său. Prin cântec se desvoltă *simpatia*, dragostea pentru altul, în care te regăseşti. Cântecul are o mare *putere de unificare* a sufletelor. In vreme ce ideile, obişnuit, despart spiritele, cântecul le uneşte şi le pune în acelaşi sens şi ritm. Comunitatea de vieaţă se hrăneşte din plin prin cântec. Este atâta armonie şi atâta frumuseţe într'o mulţime care cântă, încât nu mai poate fi vorba de diversitate ci de o unitate organică şi de o forţă atot-cuprinzătoare.

In al treilea rând cântecul face să nască în om o tendinţă către ideal, către o altă lume mai bună şi mai frumoasă decât aceea în care se mişcă el zilnic. Este aci o năzuinţă în cari toate forţele sufletului se concentrează pentru ceva care îl simte şi pe care îl doreşte împlinit aevea. Prin cântec sufletul simte nevoia unei depăşiri faţă de sine şi faţă de lumea obiectivă.

In cântec este întotdeauna, pe lângă un proces de descărcare a unui simţământ puternic, fie durere sau bucurie, şi o nevoie de creaţie. Cel ce cântă trăieşte adânc această nevoie. Dacă gândul prea încărcat se schimbă în cântec pentru a mai putea căpăta expresie, cântecul se transformă adesea în faptă, în creaţie. El

răscoleşte atât de adânc apele tainice ale sufletului, le îndeamnă pe aceeaşi cale, încât făpturi noi se prind şi se cer realizate din puterea şi substanţa acestui suflet.

* * *

Pentru aceste toate însuşiri, cântecul are o mare însemnătate în viaţa legionară. Prin firescul său, prin tăria şi prin armonia sa interioară, stilul legionar este legat direct de cântec. Viaţa legionară are în cântec unul din chipurile sale proprii.

Nu oricine poate cânta. După cum am văzut se cere o mare altitudine şi puritate spirituală, o trăire în comun, se cere o mare forţă către un ideal, către o lume nouă. Nu oricine poate cânta, căci pentru aceasta, spune Căpitanul, « îţi trebue o anumită stare sufletească. O armonie în sufletul tău. Cel ce merge să fure pe cineva, acela nu poate cânta. Nici cel ce merge să facă o nedreptate. Nici cel al cărui suflet e ros de patimi şi vrăjmăşie faţă de camaradul său. Şi nici acela al cărui suflet e sterp de credinţă ».

Cântecul legionar este semnul dimensiunilor sufleteşti ale legionarului. Tot cuprinsul său este străbătut rodnic de puterea lui. Cântecul legionar este rugăciune, este dragoste, este îndemn la luptă.

Când, frământat sau senin, gândul legionar îşi aruncă arcul dincolo, în lumea celor nevăzute, când necunoscutul şi tainele îl străbat, atunci cântecul legionar e rugăciune. Când pătruns de durere pentru suferinţa semenului său şi de setea de dreptate sufletul său se pleacă asupra fratelui său de neam şi spirit, atunci cântecul legionar e dragoste. Când sufletul legionar este posedat de năzuinţi către viitor, este sdruncinat de dorul faptei măreţe, de creaţie şi de setea unei lumi noui, atunci cântecul legionar este imn de luptă şi biruinţă.

Ca și neamul românesc întreg, în lungul istorici sale de dureri și izbânzi luminoase, legionarul, el care întrupează viitorul acestui neam în ce are mai adevărat, mai adânc și mai frumos, cântă cu toată puterea sufletului său în tonul simțămintelor cari îi încarcă pieptul. Neamul românesc a cântat și a învins până acum. Cântecul este ca rupt din trupul său. Neamul românesc își păstrează în adâncimi geniul său și în momentul legionar se desvoltă cu o nouă putere, nebănuită. Cântecul însoțește această creștere nouă, această renaștere a ținuturilor românești. Atât cât poate cânta, Românul suferă, iubește, crede și năzuește; toată gama stărilor unui suflet brăzdat de încercările vieții, dar și puternic ca o stâncă, se aude în plaiurile noastre. Cel ce o înțelege, cel ce o poartă în el, acela va stăpâni mâine.

Din străfunduri de vremi și din tot cuprinsul roditor al moșiei românești se aude cântecul legionar, care este totodată cântecul omeniei noastre și al biruinții naționale.

ISTORIA

Viața legionară are un sens colectiv. Omul legionar alcătuește această colectivitate dar totodată dela ea își ține existența; este o parte dintr'un întreg.

Această relație dela parte la întreg, legionarul o trăiește pe două dimensiuni și anume: una spațială, adică gruparea socială din care face el parte la un moment dat și alta temporală, adică comunitatea istorică în lanțul căreia prezentul nu e, decât o verigă, ceea ce de fapt alcătuește neamul.

Conștiința de corp este esențială în vieața aceasta nouă pe care o trăește Românul astăzi. Ceea ce însă dă o însușire deosebită, am putea spune unică la noi astăzi, este conștiința istorică legionară. Această dimensiune a sufletului omenesc nu poate fi găsită la periferia existenței noastre, ci în sâmburile cel mai tare al acestei existențe. Perspectiva istorică este o linie a orizontului acestei mișcări cu adevărat revoluționare. Acela care nu are această conștiință, această perspectivă, nu poate fi legionar adevărat. Istoria este un izvor de hrană și o școală totodată. Forța ei educativă este neîntrecută. Insăși știința care se ocupă cu viața neamurilor în decursul vremurilor, este cea mai instructivă și cea mai umană dintre științe.

* * *

Dar ce înseamnă această dimensiune istorică a sufletului legionar? Desigur în primul rând legătura lui cu trecutul, cu strămoșii, cu sufletul morților cari au străjuit cândva la căpătâiul neamului. Inseamnă deci tradiție, adică ceeace ne-a lăsat viu acest trecut din fapta și din cugetul său. Fără îndoială legionarul trăiește adânc trecutul neamului se hrănește din tradiție, dar aceasta să fie înțelesul poziției sale istorice? Și aceasta dar nu numai aceasta. Istorie în viața legionară nu înseamnă numai trecut ci și viitor. Istorie în viața legionară înseamnă o linie care nu se oprește la cei de azi, ci merge înainte într'un viitor nerealizat în faptă, dar trăit în suflet. Istorie în viața legionară înseamnă trăirea întreagă a destinului neamului. De aceea a fi legionar înseamnă să te așezi pe această mare linie și să te identifici cu existența însăși a neamului.

Legionarul trăește în trecut, ține la bunele tradiții dar nu se oprește la ele, ci întărit cu seva care le străbate, crește mai departe și năzuește către o faptă nouă care va fi tot a neamului, dar nu va fi tot aceeași.

Oricine își poate da seama ce roade poate da această așezare a neamului românesc! Oricine judecă își poate da seama cât de firească, vie și temeinică este fapta legionară. Fără oameni cari să păstreze această legătură de depășire, de creștere, de înnoire ce-ar mai putea să însemne viața unui neam la un moment dat? Desigur ceea ce avem astăzi sub ochi adică, o oprire în loc, o secătuire, o intrare în adormire a acestei ființe colective.

Prin așezarea lui pe linia destinului istoric al neamului, legionarul se simte mai întreg, mai stăpân și mai om. In primul rând acest om înțelege ce este bun și ce este rău; experiența trecutului îi dă largi posibilități de judecare a faptelor și câștigarea unor învățăminte statornice. In al doilea rând istoria așa cum

am definit-o mai sus, face să nască în sufletul celui ce și-o apropie, un dor de viață nouă, de făptuire pentru eternitate, o sete pentru biruinți care să strălucească deasupra veacurilor. Să fie oare o mai frumoasă viață de om decât aceasta pe care o înscrie astăzi ființa Legiunii? Dar nu numai atât: prin trăirea în aceată perspectivă istorică viața legionarului capătă o adâncime și o plinătate rară.

El se integrează formelor și unităților de viață firești ale naturii sale omenești, se supune marilor legi și se mișcă nestânjenit în ființa lor. Omenia sa este în acest fel sporită, ca și puterea sa, ca și înțelegerea sa. Legionarul nu se socotește în acest fel o ființă nenorocită, singulară, ci integrată unui întreg care este acela al neamului de ieri, de azi și de mâine în afară de care el nici măcar nu poate exista. Legionarul nu se simte în acest fel desorientat, la răscruci, fără să știe de unde vine și unde se duce, ci cunoaște începutul și sfârșitul faptei sale, fără de cari fapta sa ar fi oarbă și nu ar avea nici o însemnătate etică.

Educația legionară se întregește prin această școală la lumina istoriei. Nu a istoriei din cărți, care are însemnătatea ei după cel ce o scrie, nu după însemnătatea evenimentelor, ci a istoriei așa cum am definit-o mai sus adică aceea de *destin istoric*.

Legionarul este un fiu spiritual al neamului care i-a înțeles îndemnurile și sensul vieții sale. Legionarul este un om de înaltă ținută și puternică forță morală care s'a format la școala neamului și care astăzi la rândul său lucrează la temelia unei noi epoci din viața acestui neam.

NATURA

Pe lângă fenomenul de integrare al individului în comunitatea de viață proprie, care este neamul, pe lângă sensul colectiv al mișcării legionare, această mișcare revoluționară mai înseamnă și o întoarcere a omului către natură.

Lumea trecută, lumea îmbătrânită cu care ne luptăm astăzi este sugrumată de un formalism sec, de un formalism de natură juridică și socială, de un formalism domestic. Acest formalism însă nu înseamnă rigoare, nu înseamnă disciplină, ci înseamnă stârpiciune, înseamnă superficialitate și inutil. Omul se naște, crește și trăiește într'o atmosferă secetoasă, îngustă, lipsită de orizonturi largi.

Ce înseamnă mișcarea legionară din acest punct de vedere? De sigur o mare renaștere. Scoate omul din aerul acesta greu de respirat, sfărâmă toate inutilitățile și minciunile sociale și-l situează pe culmile cele mai înalte ale ființării sale în lume. Și ne gândim în primul rând la cadrul de viață al acestei mișcări.

Legionarul trăiește organic și deplin în deosebitele comunități de viață începând dela cuib până la unitatea mare a neamului, dar el se mai simte și al marelui întreg care este lumea aceasta cosmică. De aceea el iubește mult natura. Ființa sa se hrănește

din ea. Acest cadru măreț, în care l-a lăsat Dumnezeu pe om, legionarul nu-l nesocotește, nu-l uită, ci dimpotrivă îl caută, se integrează lui, îi ascultă toate îndemnurile și-i cercetează toate tainele. Legionarul nu a părăsit legile sociale și nu a sfărâmat trunchiul comunității sale de viață, nu a nesocotit natura lui « de ființă socială » cum l-a numit Aristoteles, pentru a se singulariza și desființa într'o trăire robinsoniană, cum o dorea sincer și naiv un filosof francez de acum două veacuri, care și-a făcut multe păcate voind să aducă un bine omului. Mișcarea legionară a desprins omul din toate cercurile de moarte ale formalismului contemporan, dar nu a gândit prin aceasta să nege unul din elementele esențiale ale naturii sale, adică legătura cu ființa colectivității; a neamului din care face parte prin naștere, care el însăși este înțeles și trăit ca un fenomen al naturii.

* * *

Legionarul iubește natura. El se simte aci mai aproape de Dumnezeu și mai aproape de morții săi, între cari și dela cari sufletul său se hrănește. Legionarul iubește culmile mari și orizonturile largi alături de cari sufletul său se deschide, capătă dimensiuni mari, se împrospătează, crește bogat lăuntric, asemenea tuturor marilor fenomene ale naturii. Legionarul se desfată și se instruește în acest fel. Invățătura cea mare pe care o capătă el prin trăirea în contact cu natura este mult mai rodnică și mai adâncă decât aceea din cărți. In fața jocului de lumini și umbre, în fața cerului înstelat, sau a dimineților încărcate de frumuseți proaspete și de îndemnuri noi, în fața marei rânduieli a lumii, omul înțelege intuitiv, direct, ce este o lege, ce este un sens, ce este o taină, ce este o viață. Legătura cu marile forțe și rânduieli ale naturii fac să crească tot ce e mai adânc, mai bun, mai frumos

în sufletul omului, fac să se desvolte toate latenţele, cari altfel se sting sub cenuşa vieţii distrugătoare a cetăţilor.

Iată înţelesul dragostei de natură a legionarului. Viaţa sa se desfăşoară bogat, organic şi firesc. Nimic din ce destramă sufletul omenesc, nu-l atrage pe legionar. Nimic nu-l prinde în mrejele uscate ale morţii, ci dimpotrivă totul îi ţese lumina densă a vieţii biruitoare.

Legionarul iubeşte natura: marea, câmpia, muntele şi tot cuprinsul acesta românesc acoperit de bolta cerului. El se simte în natură ca 'ntr'o casă a lui Dumnezeu. El evadează din colibele şi muşuroaele oricât de «americane» ale oraşelor şi se duce în lumina argintată sau purpurie a celei mai frumoase clădiri: *natura*.

Marea are orizontul larg deschis cât poate cuprinde ochiul. Distanţele se topesc una în alta; la fel cerul cu pământul. Marea are o frumuseţe geometrică. Linia dreaptă predomină şi anume orizontala. Linia curbă a bolţii cereşti îi fixează sfârşitul. Lumina cu săgeţile ei argintate, taie planurile, subţie unghiurile şi fixează limite atmosferice. Marea dă sentimentul preciziei, al limitei şi certitudinei. Marea dă sentimentul echilibrului, al armoniei şi distincţiei. Legionarul găseşte în priveliştea mării, o faţă a naturii, prin care sufletul său câştigă din aceste legi cari trebue să fie şi ale omului.

Câmpia nu se deosebeşte mult de mare; are aceeaşi frumuseţe geometrică. Numai că în linia orizontului său stau înfipte semne: copacul izolat şi cumpăna fântânii. In acest fel ochiul are puncte fixe din cari se orientează şi construeşte chiar linii abstracte. Lumina are o şi mai mare importanţă în caracterizarea câmpiei. Colorile sunt mult mai variate peste zi şi calitatea mai puţin pură. Căderea ei se face adesea din focare din cari radiază în toate părţile.

Muntele are caractere cu totul proprii. El are orizontul mai scurt, distanțele tăiate neașteptat, dar tot atât de neașteptat din nou deschise. Linia dreaptă nu mai predomină. Atunci când apare ea este verticală: prăpastia, sau oblică: creasta. Linia curbă când apare nu este determinată de cer ca la mare sau câmpie, ci de pământ. Lumina este cu totul schimbată față de aceea a mării. Jocul ei nu poate fi înțeles fără acela al umbrelor. Ea este supusă la nenumărate întreruperi și spărturi. Lumina muntelui n'are linie: ea este difuză, reflectată, frântă. Umbra o urmărește și o scurtează. In timp ce la mare lumina este o stăpână care supune și determină priveliștea, la munte este o sclavă care se strecoară când poate și pe unde poate. Chiar din pisc unde s'ar părea că ea domnește lumina la munte încă nu poate face corp masiv și nu are un caracter determinant. Muntele dă sentimentul nepre-văzutului — mereu priveliștea se schimbă — al tainelor. Dă însă și sentimentul masivității, al puterii. Ceea ce însă face să crească mai mult în sufletul omului este năzuința către zenit, setea de ascensiune, dorul nestăpânit de a învinge. Marea calmează. Muntele e dinamic. Este atâta putere de îndemn și dor de înălțime la munte încât nici cele mai înalte piscuri nu ne mulțumesc. Ascensiunea rămâne mereu o sete nepotolită. Realizarea pământeană nu e decât o înșelare calmantă numai întrucât aceasta nu a fost încă îndeplinită.

Pentru această frumusețe nouă, pentru aceste avânturi nepotolite pentru tainele ce îl împresoară, iubește legionarul muntele. Această nouă față a naturii îl instruește și îi hrănește alte elemente ale sufletului său.

Legionarul iubește natura nu atât întrucât se integrează ei fizic, material, ci *spiritual*. Puterea de înțelegere și omenia lui sunt nebănuit de îmbogățite.

* * *

Atunci ce poate înțelege, ce perspectivă are asupra vieții, câtă omenie acumulează acel care s'a născut, a crescut, sau a trăit între cei patru pereți ai unei camere mobilate? Ce a văzut el, ce întrebări l-au chinuit, ce îndemnuri a avut să pătrundă legile vieții și ale omeniei? Poate acest om să fie un îndrumător spiritual, sau un conducător politic? Poate el să răspundă acestor funcțiuni cari cer atâtea însușiri sufletești și intelectuale? De sigur că nu! Și totuși mai toți îndrumătorii și conducătorii noștri de azi sunt dintre acești oameni seci și lipsiți de orice perspectivă.

Înțelepciunea și adânca omenie legionară încearcă și pe această cale, adică a integrării spirituale a omului în natură, a educației prin contactul cu marile priveliști, să creeze un alt om românesc, un om întreg, viu, bogat, tare și armonios. Și aci ca și în alte prilejuri, Legiunea nu face pedagogie, adică teorie, ci educație, adică aplicație, școală de înaltă omenie.

Natura în viața legionară este un izvor nesecat și întăritor a creșterii omului nou pe care îl dorim în ființa neamului întreg.

OM NOU

O mișcare de răscruce istorică, așa cum este cea legionară, nu se poate mărgini la o revoluție a formelor de Stat fiindcă aceasta nu înseamnă revoluție ci reformă. Legiunea este o grupare revoluționară pentrucă merge în inima lucrurilor și preface din temelii. Ea nu schimbă numai formele, numai așezămintele, ci schimbă însăși firea omului în sensul idealului său.

Legiunea, prin idealul său, prin valorile cari îi conduc destinul încearcă o adâncă prefacere a omului românesc. Ea tinde să împlinească nu numai o evadare a acestui om din biologic în spiritual, dar totodată vrea o depășire istorică, adică această depășire spirituală să fie o orientare în sensul imperativelor cerute de momentul istoric prezent. Omul legionar este un altfel de a fi, este o făptură nouă care păstrează în sine toate valorile câștigate ale trecutului românesc și duce totodată mai departe, pe căi abia deschise, gândul și fapta a ceea ce stă în puterea sa, dar nu s'a putut realiza încă.

Prin educația legionară sufletul românesc se adâncește, se prelucrează în ce are el mai de preț pentru a-și căpăta o expresie superioară și definitivă. Orizontul în care se mișcă acest suflet este de o mare întindere și de-o tainică putere de atracție.

* * *

Legiunea dă o conștiință politică acestui neam — ceea ce lipsește pe de-a'ntregul Românilor — îi dă o conștiință de corp și una de destin istoric. Nu este vorba numai de-o educație cetățenească, atât de necesară unui popor care se vrea mare și liber, ci și de-o așezare a omului românesc pe o poziție activă față de transcendență, pentrucă o altă caracteristică a omului legionar este setea de cunoștință deplină, *setea de absolut.*

In armata legionară este atâta dor de o lume curată, armonică, întreagă, încât tot gândul și fapta tineretului acesta atât de bogat lăuntric și atât de dinamic, se leagă să dea un înțeles destinului românesc și să aducă la viață printr'o expresie nouă toate însușirile neamului nostru.

Numai potențialul și frăgezimea tinerească pot realiza un stil legionar. Omul nou de aci începe; pe mlădițe noui se poate altoi un alt pom.

Dimensiunile atât de mari ale noului suflet care rodește prin Legiune, cu greu pot fi cuprinse de mintea zăbavnică și simțirea alterată a conducătorilor politici sau spirituali de azi. Numai cei tineri aprigi și neîntinați, pot cuprinde tainele acestui nou fel de a fi și-i pot da o expresie deplină.

Stilul legionar este însuși stilul românesc. Este pentru prima dată când neamul își va arăta adevărata sa putere de creație și de întrupare, după firea și nevoile sale proprii.

LEGIUNEA ŞI PARTIDELE POLITICE

LEGIUNEA ȘI PARTIDELE POLITICE [1])

In noua înfățișare de astăzi a vieții noastre politice, problema raportului între Legiune și celelalte grupări, se pune pentru mulți dintre « prietenii » noștri, într'un chip cu totul nou, « așa cum însăși împrejurările actuale îi determină să o pună ». In trecut Legiunea era văzută ca o grupare politică față de care toate partidele aveau o atitudine potrivnică, de luptă directă, purtată până la desființare. Astăzi, după alegeri, când prieteni și dușmani nu mai pun la îndoială nici măcar puterea ei numerică (singura care contează în fața mentalității politice vechi) mulți dintre oameni, văd din nou « un mare dușman » în Legiune, de astădată mai de temut, dată fiind noua metodă de distrugere: « se realizează programul ».

Binevoitorii « prieteni » cari gândesc astfel, nu au înțeles nici astăzi nimic din Legiune după cum n'au înțeles nici atunci când mișcarea era la începuturi. Judecarea unor astfel de lucruri cere o așezare prielnică, atât din punct de vedere istoric cât și spiritual, așezare ce nu stă în puterea oricui.

---

[1]) Apărut în *Rânduiala*, vol. II, caetul 9—10, 1937.

Legiunea nu este un partid politic, ci este o lume nouă. Partid politic poate fi în faţa urnelor, dar nu în faţa istoriei. Toată greşala aci stă; e o chestiune de perspectivă.

Orice partid poate fi distrus de un altul la putere, fie prin luptă, fie prin « realizare de program », numai Legiunea nu. Aceasta pentrucă mişcarea tineretului este o nouă spiritualitate, o nouă viziune de viaţă care va defini şi va aşeza noui vremuri româneşti.

Cine a văzut interesul învingând credinţa, politicul învingând spiritualul şi efemerul învingând eternul ?! *Numai un suflet slab se mai poate îndoi astăzi de biruinţa legionară.* Oricâte încercări s'ar face şi în orice chip, toate rămân la margine de drum. Hotarul nostru nu-l poate călca nimeni fără să simtă că se găseşte într'o altă lume.

Nimeni nu poate îndrepta nimic din ţara aceasta fără Legiune; nimic pentrucă o lege, un aşezământ, o reformă nouă, nu pot duce la roadele curate ale adevăratei înoiri. Şi adevărata înoire vine odată cu omul nou al tineretului, odată cu desăvârşirea marelui gând al Căpitanului, acela de a însănătoşi viaţa noastră din însăşi sâmburele ei: sufletul.

Cum se mai poate teme cineva când temeiurile şi orizontul revoluţiei legionare sunt atât de mari ?

Dacă cineva vrea să judece Legiunea să şi-o apropie. Altfel calcă strâmb. Programul Legiunei nu « se ia » ci se trăeşte. Cine ia programul Legiunei în acest înţeles, devine legionar.

Iată dece nu ne este teamă, astăzi ca şi ieri, de partidele politice şi oamenii lor.

ADEVĂRATA EXPOZIȚIE ROMÂNEASCĂ[1])

Noi Românii, prin conducătorii de azi, părem un popor fericit. Intotdeauna când este vorba de a ne face cunoscuți, atât înăuntrul cât și în afara hotarelor, se face o expoziție.

In adevăr, expoziția este una din cele mai caracteristice și mai firești manifestări ale vieții noastre publice și politice. Aci cade atenția și de aci vine scăparea tuturor acelora care se dau drept conducători ai destinului românesc.

Când oamenii noștri politici vor să dea seama de ceva, fac o expoziție; când vor să se recomande sau să ceară ceva, fac tot expoziție. Culeg, aleg, expun (fără să se expună) și pe această cale cer laudă și răsplată (mai mult plată . . .) că au lucrat pentru binele obștesc.

Cine vede expozițiile României rămâne încântat de frumusețea și de bogățiile acestei țări. Bunul trai al neamului este, desigur, invidiat. Tot ceea ce cere o viață plină se găsește în hotarul românesc. O plinătate așa cum rareori se întâmplă să aibă vre-un popor. Bogățiile țării noastre sunt atât de mari și atât de variate

---

[1]) Apărut în *Rânduiala*, vol. II, caetul 8, 1937.

încât putem fi luaţi drept un popor liber, cu largi posibilităţi de viaţă proprie.

Iată ce impresie fac « minunatele » noastre expoziţii naţionale şi internaţionale. Nu avem decât să mulţumim guvernelor şi comisarilor împuterniciţi; ceea ce se şi face cu prisosinţă.

Dacă părăsim însă expoziţiile şi mergem pe drumurile ţării, mare ne este desamăgirea. Tot ceea ce vestitele expoziţii ne arată, nu este decât o amarnică înşelăciune a unei politici de jaf şi de inconştienţă. « Munca noastră nu rodeşte, rodul nostru nu se plăteşte » mărturisea de curând un ţăran harnic şi înţelept, din Ţara Oltului. Şi tot el spunea: « n'am mâncat un kg. de carne proaspătă anul acesta ». La fel un poenar din ţinutul Branului: « nu e bine domnule; nu mai putem trăi. Muncim în toată ziua şi tot n'avem ce mânca; ne-a supus lipsa şi boalele. Vine darea şi ne ridică şi din ce n'avem ». E plină ţara de oameni obosiţi, supţi de muncă şi de suferinţă. E plină ţara de boală şi nenoroc. Umblă flămânzii şi nebunii (sifilitici) prin plaiurile cele mai încărcate de rod şi frumuseţi ale Ţării. Numai credinţa în Dumnezeu îl mai ţine pe ţăran, credinţa că va veni o zi bună.

Dacă trecem la oraşe, unde ne ulueşte luxul şi desfrâul străinilor şi îmbuibaţilor politici, nu găsim altă stare de lucruri. Negustorul cinstit, meseriaşul, funcţionarul, toate categoriile sociale şi toate ramurile de activitate ale vieţii naţionale sunt secătuite până la desfiinţare.

Cum înţeleg oamenii politici dela conducere să înlăture această stare de lipsă şi suferinţă ? Dacă nu prin expozeuri, prin expoziţii. Aceasta înseamnă pentru ei să treci dela vorbă la faptă...

Când pământul nu rodeşte şi ţăranul este furat, oamenii noştri politici fac o expoziţie agricolă. Când pădurile sunt dis-

truse, petrolul furat, minele secătuite de străini, ei fac o expoziție a comerțului și industriei « naționale ». Când țăranul n'are ce mânca, și îl rod bolile, acești conducători fac expoziția satului românesc pentru a arăta « pitorescul » și « primitivismul » neamului. Când țara se sbate în mare lipsă și grele apăsări materiale, oamenii noștri politici cheltuesc sute de milioane cu expoziții internaționale, unde se arată marile bogății ale pământului românesc (nu ale neamului) și se recomandă vestitele mâncări bucureștene.

Dacă e vorba de expoziție, nu vi se pare domnilor, că trebuesc altfel împlinite? Nu vi se pare că le-ați putea întocmi — tot doar vă osteniți cheltuind sute de milioane din munca truditului român — arătând lumii țara și neamul așa cum trăește el cu adevărat? Ce-ar fi să faceți o expoziție a alimentației țăranului și a funcționarului « de stat » cu 2.300 lei pe lună? Ce-ar fi să faceți o expoziție a sifilisului la sate și ale tuturor bolilor care rod vigoarea neamului? Ce-ar fi să mai faceți o expoziție « științifică » a exploatării tuturor bogățiilor țării de către străini și ale tuturor furturilor din tezaurul public? Ce-ar fi dacă ați întocmi o expoziție a sectelor religioase și a desagregării morale a neamului prin demagogie și politicianism?

Nu vi se pare că ar fi mai grăitoare și mai reale? Dați-ne adevărata expoziție românească, domnilor! Să știe neamul și lumea toată cum trăim noi în veacul XX după Cristos, în mijlocul unei civilizații de care faceți atâta caz.

De îndreptat ceva în țară nu mai puteți îndrepta. Dar dacă vă plac expozițiile, faceți una, numai una, dar să fie așa cum e viața neamului nostru în vremea de azi.

Ctitorii

INTRE DICTATURĂ ȘI STAT POLIȚIST [1])

Despre dictatură s'a vorbit mult în vremea din urmă. Acest gând însă i-a speriat mai mult pe conducători decât pe oamenii cuminți și muncitori ai țării. Vinovații intențiilor dictatoriale sunt toți tinerii, legionarii aceștia care vor să strice «liniștea și ordinea publică». La început vorba venea ca o mustrare iar astăzi vine ca o amenințare. Guvernanții noștri iau măsuri de intimidare.

O măsură însă este bună când se potrivește obiectivului pe care vrea să-l ajungă, ceea ce nu e cazul. Și iată dece: Legiunea nu cuprinde dictatura nici în structura ei și nici în intențiile pe care le are.

Ce înseamnă dictatură? — Dictatură înseamnă voința unui singur om împotriva voinței neamului; dictatură înseamnă orice conducere silnică care luptă să scoată neamul din căile sale firești. Dictatură înseamnă deci pe deoparte ceva care constrânge și vrea să se impună din afară, iar pe de altă parte înseamnă ceva patologic, nefiresc. Exemplul tipic al acestui regim este, pentru vremea noastră, Rusia Sovietică.

---

[1]) **Scris împotriva guvernului Goga-Călinescu.** Apărut în *Cuvântul* din 9 Februarie 1938.

Mișcarea legionară este cu totul altceva decât lupta pentru dictatură. Căpitanul este o apariție greu de înțeles pentru mintea celor lipsiți de simț istoric, ca și pentru mintea celor cari judecă prin formule învechite. Lucrurile au aici o înfățișare nouă care pedepsește pe cel ce nu aderă, cu neputință de înțelegere.

Mișcarea legionară nu este pentru dictatură pentrucă este o mișcare spirituală în care conducător și conduși nu sunt constituiți în categorii sau existențe aparte, ci sunt tot una. Ce înseamnă aceasta ? Căpitanul este în Legiune și Legiunea în Căpitan. De aici se desprinde înțelesul nou al conducerii legionare și tot de aici se desprinde tăria acestei mișcări.

Lumea de afară vede Legiunea printr'o seamă de expresii ale sale: vede ascultare, vede ordine, vede muncă și necontenită jertfă. Dacă totuși suntem învinuiți de dictatură, chiar de acei de bună credință, aceasta vine din faptul că judecata se face plecând dela datele materiale ale acestor lucruri și nu dela cele morale. Orice manifestare legionară este *o virtute*. Tot ceea ce se săvârșește aici nu este ceva impus de Căpitan ci este un act de conștiință și de libertate lăuntrică. Tot ce crește din Legiune este un *act liber de totală dăruire*.

Nimeni în Legiune nu stă cu biciul ci cu înțelepciunea și cu puterea sa de jertfă. Aceasta înseamnă conducere. Căpitanul este ascultat nu din teamă ci din dragoste și credință; el este ascultat pentrucă este *Căpitan* adică conducător în înțelesul de om care întrupează desăvârșit cugetul și fapta istorică a neamului acesta. De aci se desprinde tot înțelesul misiunei sale. El nu este acolo pentru sine, ci pentru neamul pe care îl întrupează. El nu luptă acolo în interesul său ci pentru împlinirea unei datorii sfinte. Din această identificare a Căpitanului cu neamul se hrănește puterea sa și totodată se desprind *libertățile legionare*.

Cine spune că Legiunea vrea să « întroneze un regim de dictatură » acela nu a înțeles nimic nici din orizontul sufletesc al tineretului și nici din noua așezare românească pentru care el luptă cu atâta credință și putere de jertfă.

Amatorii de dictatură nu lipsesc totuși. Ei se găsesc însă tocmai în tabăra adversă adică în partidele « de ordine » cum le place să se numească. Da, dictatura pândește din cabinetele tuturor « liberalilor și democraților ». Și este firesc să apară de acolo pentrucă numai acei peste care a trecut vremea, numai acei îngrijați de pierderea unei situații personale pot să deschidă drum de silnicie neamului. Mai este oare îndoială cine sunt « dictatorii » de azi ai românismului și unde stă adevărata dictatură care vrea, în lupta sa nesocotită, să înfrângă neamul pe care are, dimpotrivă, datoria să-l ducă spre biruință ?

Dictator nu este conducătorul firesc al unui neam, pentru care stă gata să moară tot tineretul românesc de azi. Dictator este politicianul care vrea conducerea pentru el, atunci când sufletul unui popor întreg îl respinge. Dictator este acela care nu se poate mândri nici măcar cu credința și puterea de jertfă a unui câine (căci și câinele cunoaște la om) dar cu a unui neam întreg în ce are mai bun ?

Dictatura se află acolo unde nu se respectă nevoile și năzuințele istorice ale neamului, acolo unde nu este nici libertate și nici dreptate. Dictatură este acolo unde țara nu-și poate spune cuvântul nici prin scris nici prin vot, așa cum o cere « ordinea legilor noastre » și nici prin vreun semn oarecare, ce ar dovedi alte nevoi decât ale guvernanților. Dictatură găsim acolo unde, și când cumperi și când vinzi — tu producător — ți se impun anumite prețuri așa fel încât până la sfârșit să te alegi numai cu munca și cu sărăcia, devenind rob în cea mai liberală consti-

tuţie. Dictatură este acolo unde omul şi toate activităţile lui spirituale sau materiale sunt oprite în desvoltarea lor firească pentrucă aşa dictează interesele unui individ sau ale unui clan politic.

Statul devine în acest fel un tiran care nesocoteşte tot ce e viu şi tot ce este omenesc. Când o colectivitate are nenorocul să suporte un astfel de regim, merge în chip firesc către o formă politică hibridă şi foarte periculoasă pe care în întregul ei am numit-o *stat poliţist*. Aceasta se întâmplă cu deosebire atunci când amatorul de dictatură nu îndeplineşte nici măcar însuşirile unui « om tare » unui « stăpân ». (Aşa cum se socotea şi cum ajunsese de fapt Ionel Brătianu după războiul de întregire, când el şi partidul său erau definitiv trecuţi în istorie, prin împlinirea misiunei pe care o avuseseră până la această dată memorabilă). Şi e firesc să fie aşa pentrucă tot ceea ce nu poate face împotriva vremii capacitatea şi tăria unui om de mare autoritate politică, trebue să facă un corp întreg, o organizaţie modernă şi tare care este desigur poliţia.

O atenţie deosebită s'a dat poliţiei după război, atenţie îndreptăţită pentrucă s'au ivit delicte noui, acelea de a înţelege istoria şi de a-ţi iubi neamul cu preţul vieţii. Şi acesta nu e un lucru de mică însemnătate pentrucă delicvenţii cei noui sunt mai de temut decât hoţii şi criminalii, mai ales că tind să se înmulţească până la a cuprinde neamul întreg.

Cu cât a crescut numărul acestor atentatori la « liniştea şi la ordinea publică » cu atât oamenii noştri politici au cultivat poliţia.

Cât suntem de îndreptăţiţi în aceste afirmaţii o spune însăşi istoria noastră politică de după război. Oamenii politici ai altor state şi-au pus în acest răstimp în deosebi probleme de economie

sau de cultură și educație. La noi o problemă a precumpănit: *ordinea publică*. Că universitățile merg prost, că sunt șomeri, că țăranul n'are ce mânca și că-l rod bolile, că marii demnitari întovărășiți cu străinii fură și trădează țara și multe alte stări românești actuale, nu s'au înfipt prea adânc în mintea guvernanților noștri. Una a stăruit însă cu tărie, până la obsesie: *ordinea publică*. Orice nou partid venit la putere asigură țara că se va îngriji de ordine. Și așa s'au părăsit interesele de viață ale neamului pentru a se îndrepta către o funcțiune parazitară, grea la buget și mai grea pentru starea neamului.

Cât despre legionari, a scris Nae Ionescu: *istoria nu se poate opri în loc*!

DATORIA DE A CONDUCE [1])

« Care vrea să fie mare, să fie slujitorul tuturor ».

MATEI

Intreaga epocă modernă, cu învățătura ei juridică, a vorbit și făptuit pentru drepturile omului și pentru drepturile popoarelor. Toate neamurile intrate sub raza de influență a revoluției franceze, au năzuit să-și dea o constituție perfectă și să realizeze condițiile vieții obștești pe bază de drept.

Numai lucruri de natură ideală, numai lucruri frumoase, de o deplină realizare formală. Viața de dincolo de forme și norme, a scăpat însă înțelegerii înaintașilor noștri. De aceea cursul ei nu a putut fi supus și canalizat. O lege sau o constituție perfecte din punct de vedere juridic au fost socotite ca date indispensabile și suficiente ale orânduirii vieții obștești. Vremea a dovedit cât a fost de neîntemeiată această atitudine. Omul, nu numai că nu a izbutit să fie ridicat pe treptele superioare ale vieții morale, dar elementele negative din el lăsate în voie l-au coborît cu mult mai jos decât era de așteptat.

---

[1]) Apărut în *Cuvântul* din Martie 1938.

Democraţiile moderne au formulat şi au trăit etica dreptului; drepturile omului. Dar, dreptul la pâine, la libertate, la frumuseţe şi la omenie s'a schimbat în dreptul de a face orice şi oricum. S'a ajuns să se înţeleagă prin drept, mai ales în perioada de decadenţă a democraţiilor, libertatea de satisfacere a tuturor apetiturilor şi instinctelor prezente în fiinţa umană, ceea ce înseamnă de fapt totala eliminare a dreptului — în înţeles de dreptate — din viaţa obştească.

Aici a dus formalismul veacului trecut. Cele două planuri, real şi ideal au fost pe de-a-'ntregul lipsite de legătură.

O consecinţă directă a dreptului văzut ca stare de fapt este şi credinţa că orice «cetăţean modest» poate să devină conducător. Odată ce constituţia îi dă dreptul să facă politică şi să ajungă conducător, cetăţeanul a crezut că prin aceasta el poate, este în stare să fie conducător. Din această credinţă ştim ce s'a tras: toată lumea vrea puterea. Partidul cutare vrea puterea că de aceea e partid; pe temeiul acesta a luat fiinţă: pe dreptul la putere, la conducere. Cetăţeanul cutare vrea puterea că de aceea e cetăţean; pe temeiul acesta există el ca om liber: pe dreptul la conducere. Grupare politică sau om, toţi cer şi spun că «au dreptul la putere».

Lucrurile par să stea însă tocmai invers. O instituţie, o lege, o organizaţie, nu pot să constitue puterea, ci aceasta din urmă le poate da viaţă celor dintâi. *Puterea este deci a aceluia care o are în el însuşi.* Dreptul la putere nu-l poate avea deci decât acela care este puterea însăşi.

Despre omul politic şi despre conducător noi am mai scris cu alt prilej. (Vezi: Ce înseamnă a face politică). Am arătat atunci ce însuşiri intelectuale trebue să aibă un om pentru a putea fi un adevărat conducător, câtă putere de înţelegere şi trăire a reali-

tăților trebue să aibă el, ce perspectivă istorică i se cere pentru a putea îndruma realitățile imediate. Dar cu toată necesitatea lor, aceste însușiri, nu pot fi îndeajuns. Conducătorul adevărat reprezintă pe deasupra o mare forță morală.

Ce să însemne aceasta? Conducătorul trebue să dovedească o putere de abnegație, o putere de jertfă superioară tuturor acelora în fruntea cărora se află. Cine trăiește mai adânc sensul colectiv al lucrurilor, cine renunță mai mult la el, cine se depășește deci și se jertfește unor valori și realități superioare lui, acela merită abia să fie conducător.

In acest fel dreptul de a conduce se schimbă în datoria de a conduce. Acela care spune că are dreptul de a conduce înseamnă că cere puterea pentru sine, pentru satisfacerea nevoilor personale, sau a lor săi. Spun că e dreptul lor pentrucă, fiind în lipsă, ei au ceva de luat. In acest fel oamenii și partidele politice vechi nu vin în fruntea neamului pentru interesele obștești față de care trebue să jertfești, ci pentru interesele personale. Adevăratul conducător nu strigă în numele niciunui drept al său sau al unei grupări politice oarecare. Nu, pentrucă el nu vrea nimic pentru sine, nu cere și nu ia nimic pentrucă nu are nevoie, ci dimpotrivă dăruește totul, până la dăruirea ființei sale. El nu cere puterea pentrucă îi aparține; el o poate cel mult dărui. De aceea conducător nu este acela care poate lua mai mult, ci acela care poate *da* mai mult, adică poate *jertfi* mai mult. Și tot de aceea dreptul de a conduce se schimbă în datoria de a conduce.

Vedem dar cât e de greu să fie cineva conducător și totodată cât de rari sunt oamenii aceștia. Niciodată conducerea nu a putut și nu va putea aparține celor mulți, așa cum a crezut democrația și astăzi comunismul. Niciodată, pentrucă așa e în firea lucrurilor:

să fie inegale, să fie diverse, să aibă o ierarhie şi funcţiuni proprii. Unitatea nu presupune inferioritate, ci armonie.

Cel care a fost dăruit de Dumnezeu cu toate însuşirile intelectuale şi morale de conducător, nu se poate sustrage funcţiunii sale proprii. El şi-ar trăda misiunea, şi-ar trăda existenţa. Lipsa lui de acolo unde trebue să fie, înseamnă un desechilibru, o destrămare. Conştient de acest lucru, omul unei astfel de misiuni, luptă pentru împlinirea lucrurilor aşa cum le cere vremea, nevoile de existenţă şi năzuinţele unui neam. Aşezarea minţii şi sufletului său în centrul de forţă şi radiaţie al realităţii, face să crească prin el însăşi colectivitatea pe care o întrupează.

Lucrurile trebuesc îndrumate deci aşa cum o cere natura lor. Fără de asta nimic nu se poate schimba. Cine o poate face? Căutătorii de aur greu? Intunecaţii ambiţiilor personale? Aceia ai luptelor împotriva firii? Nu, de sigur că nu!

O poate face adevăratul conducător care vrea să conducă nu pentru că ar avea vreun drept la aceasta ci pentrucă trebue să conducă. Voinţa lui de conducere nu este decât conştiinţa datoriei vieţii sale.

Un neam tânăr, oricât de grea i-ar fi vremea — şi cu atât mai mult atunci — crede în omul său ales, care trebue să învingă şi cu el, istoria naţională. Altfel nu este poartă de ieşire la lumină pentru acel neam.

ISTORIE ŞI ISTORICI

ISTORIE ȘI ISTORICI [1])

Se crede în deobște că cei cari s'au aplecat mai mult asupra trecutului prin însăși meseria lor, așa cum sunt istoricii, înțeleg mai bine și prin mai just sensul vremurilor. E firesc să fie așa, deoarece trecutul cu evenimentele sale stă plin de învățăminte și de îndemnuri roditoare pentru ceea ce va veni de aci înainte.

Totuși sunt și cazuri nefirești, că așa e omul: poate fi și întors, poate fi altfel decât trebue să fie. Nimeni nu are a se necăji din asta, pentrucă dacă pe frunte ne mărgineşte cerul — și aci stă frumusețea omului — pe tălpi ne stă prins praful păcatului și sunt oameni cari dau întâietate tălpilor.

Dar ce e cu istoria? — Unii dintre cercetătorii trecutului cred că istoria începe cu strămoșii și se oprește la ei, cei de azi. Este o înțelegere obișnuită și poate chiar cu rost pentru acei oameni cari și-au dăruit zilele descifrării trecutului, adică istoricilor cari fac știință. Sunt însă istorici cari nu se mulțumesc să facă numai știință istorică, ci vor să facă istorie de-a-dreptul. Mai este sufi-cientă înțelegerea de mai sus? Credem că nu. Și iată de ce.

Atunci când cineva intră din bibliotecă și trece în viață cu intenția de a o îndruma, a considera istorie numai ceea ce s'a

---

[1]) Răspuns lui N. Iorga, apărut în *Rânduiala*, vol. III, caetul 1, Aprilie 1938.

întâmplat până acum şi această realitate trecută ca singura posibilă, este nu numai o lipsă de perspectivă, dar şi un păcat faţă de cei cari vrei să-i îndrumezi şi să le arăţi luminile unui viitor mai bun.

Dacă ceva a fost cândva într'un fel, aceasta nu înseamnă să fie tot aşa în eternitate. Existenţa unei forme istorice vii până ieri, nu îndreptăţeşte cu nimic părerea că ea nu poate fi înlocuită de aci înainte, din această cauză: «că a fost».

Un exemplu: dacă a existat o idee austriacă şi o influenţă franceză în această ţară, nu înseamnă că nu poate fi aci o provincie germană. Ba chiar mai vârtos. De altfel cam tot aşa s'a întâmplat şi cu Bavaria pe care nimeni astăzi nu se mai gândeşte să o conteste ca provincie germană, aşa cum poate s'a întâmplat când Bismark a făcut ce-a făcut şi Hitler astăzi.

Un alt exemplu: Dacă noi Românii, în războiul de întregire am avut de duşmani pe unii şi de aliaţi pe alţii, să însemne asta că nici când lucrurile nu se pot schimba şi că trebue să rămânem în aceeaşi formaţie pe vecie? Nu de loc, căci dacă a fost aşa poate fi şi altfel. Căci nu o legătură trecută poate să ne îndrepte gândul şi fapta noastră, ci *numai o legătură vie*, de mare rodnicie pentru viitorul neamului. Dacă ea a existat, cu atât mai bine; Dacă nu a existat va exista de aci înainte. Fapta noastră de azi nu poate avea decât o îndreptăţire: *aceea de a ne salva neamul.*

In acest fel istorie nu mai poate însemna trecut, ci înseamnă *existenţa însăşi a neamului în eternitate.* Istorie înseamnă şi faptele strămoşilor, dar tot odată şi viitorul deplin al neamului. Fapta îndrumătorului de azi, trebue să fie pe linia marilor momente când neamul s'a smuls din necunoscut, dar totodată ea trebue să cuprindă cu mare densitate, ceea ce va creşte peste noi, de aci înainte pentru slava lui Dumnezeu şi destinul neamului acesta.

ROMÂNII OBIECT DE ISTORIE ? [1])

Istoria noastră a fost o istorie grea. O știm cu toții; unii dintre noi o și simțim. Așezat la întâlnirea drumurilor prin care Asia și-a aruncat asupra Europei o seamă de seminții, neamul românesc a trebuit să treacă prin cele mai grele încercări. Hotar între două lumi ținutul țării noastre, prin gura de răsărit a Moldovei, a cunoscut pas cu pas prefacerile aduse de mișcarea popoarelor.

Fenomenul românesc, ale cărui origini sunt încă o mare taină a istoriei, s'a ridicat încet dar stăruitor, ca un copac înfipt adânc în straturile prielnice ale pământului său.

Când s'au ivit unele împrejurări favorabile, neamul a izbutit să se închege și să lupte pentru o mai bună și îndreptățită așezare. Numai că vitregia veacurilor l-au întârziat, așa că, atunci când a făcut primii pași în istorie s'a văzut strâns din trei laturi de trei mari împărății: Turcia, Rusia și Austria.

Intreaga istorie a Românilor a fost o continuă încercare. De aceea însușirea de căpetenie a acestui neam pare să fi fost rezistența. Calitatea de băștinaș explică într'un fel « miracolul românesc » și această tărie recunoscută.

---

[1]) Apărut în *Cuvântul* la 13.III.1938. Partea a doua a fost cenzurată; să se observe comparativ ce lăsa și ce tăia cenzura în acea vreme.

Este în adevăr un mare lucru să poți răbda atâta vreme și să ieși la lumină cu fața curată. Dar este și o mare durere pe deasupra, pentrucă în decursul istoriei noastre, am fost mai mult obiect de istorie.

In afară de sclipirile geniale ale marilor voievozi: Mircea, Ștefan și Mihai, singurile dăți când Românii au încercat să facă istorie, noi ne-am dus zilele, întunecate, așa cum dictau interesele străinilor.

Ce triste pagini au scris cronicarii moldoveni despre felul cum acești străini, în diverse timpuri, ne-au năruit lăuntric neamul, începând prin ce avea el mai de preț ca valoare morală: boerimea.

De aici s'au desprins toate durerile și toate lipsurile noastre ca neam și ca oameni.

Ce facem noi astăzi când trăim într'un orizont atât de întunecat? Ne putem întemeia numai pe «cumințenia» și pe puterea de rezistență a neamului? Sau trebue să răscolim în adâncuri să facem să crească și alte virtuți?

Românii adevărați de azi sunt legați puternic de virtuțile epocei eroice a marilor voievozi și cred într'o mare renaștere.

In sufletul neamului stau, ca un jar acoperit de cenușă, puteri ce pot să crească înmiit. De ce să nu le punem în lucrare? De ce să nu fim ceea ce suntem în inima noastră și să lăsăm aparențele și păcatele să ne sfârșească?

Neamul românesc nu poate dura și mai ales nu se poate desvolta prin rezistența și prin răbdarea sa.

Neamul românesc are nevoie de *o altă poziție morală*: *aceea a puterii care se impune, a eroismului și sfințeniei a tot biruitoare.*

Neamul românesc, pentru a-și căpăta cu adevărat dreptul la viață liberă, pentru ca această libertate să nu fie smulsă în-

tâmplător, ci să fie o permanență a puterii sale lăuntrice, trebue să iasă hotărît din starea de apărare de până acum. Astăzi a fi obiect al istoriei înseamnă a dispare; a fi agent al istoriei înseamnă a te crea.

Ctitorii

ISTORIA CARE CREEAZĂ [1])

Mișcarea Legionară are o atitudine activă în istorie; active pot fi însă și alte mișcări politice: comunismul bunăoară. Există însă aci o mare deosebire care e bine să fie limpezită.

Mai toate mișcările politice de azi, unele fără a avea măcar conștiința, merg pe căi de potrivnicie unei spiritualități adevărate. Omul de azi, e drept, trăește mai mult decât cel din trecut sensul colectiv al vieții sale. Și acesta e un bine față de ceea ce reprezenta liberalismul veacului trecut. Numai că sensul colectiv pe care îl trăesc cele mai multe popoare de azi în loc să fie organic și creator este mecanic și destructiv; aceasta vine din materialismul ce îi stă la temelie. Viața spirituală a omului actual se află în acest fel la o grea încercare.

Mișcarea Legionară face istorie dar o face în sens positiv, în sens creator. Problema omului fiind în centrul preocupărilor acestei mișcări este firesc ca tot ce se face aci să nu fie împotriva bunelor condiții morale și a desăvârșirii. Legiunea încearcă și în veac, adică în istorie, nu numai în eternitate, să rezolve problema omului.

---

[1]) Scris în anul 1937, inedit.

Istoria în perspectiva căreia lucrează Legiunea este o istorie care creează; creatoare de valori nepieritoare, de valori în primul rând spirituale. Sensul progresului ei material se desprinde și se manifestă tot din acest sâmbure de viață.

In acest moment când criza care s'a deschis este cu deosebire morală, azi când omul nu-și află ușor rostul în lume, când sensurile și valorile s'au compromis, Legiunea vine și împlinește istoric un nou om și o nouă viață; o împlinește pentrucă aruncă tot ceea ce desfigurează și cultivă tot ceea ce este esențial.

Intre toate mișcările politice de azi, judecate în raport cu nevoile interioare ale omului de răspântie istorică pe care îl trăim, Mișcarea Legionară este aceea care poate potoli mai bine setea și neastâmpărul acestui om căutător de noui sensuri, este aceea care poate îndruma și organiza mai firesc o viață spirituală.

Istoria Legiunii este o istorie care creează.

ECONOMIA LEGIONARĂ

BIBLIOTECA
ACADEMIEI
ROMÂNE

Ctitorii

ECONOMIA LEGIONARĂ [1])

SAU INTÂIETATEA OMULUI

« Dragoste de meserie, dragoste de oameni ».

CĂPITANUL

Doctrina liberală în limitele căreia a trăit omul aproape două veacuri şi cea socialistă care a încercat după războiu să se realizeze concret în viaţa neamurilor, cu toate că au apărut ca fenomene potrivnice, cu toate că au întemeiat aşezări deosebite, sunt de aceeaşi natură. Amândouă aşează omul sub domnia elementului material. Amândouă au la temelie o concepţie materialistă a vieţii.

Pentru lumea veche, acea care stă azi să cadă, omul este ceva secundar, stăpânit şi purtat de o forţă materială, este un obiect de joc al datelor materiale ale vieţii. Pentru această lume, activitatea economică are întâietatea, adică prin ea există tot ceea ce înseamnă omenesc. Nimic nu se poate sustrage acestei domnii a economicului. Interesul material este scopul tuturor: indivizi sau comunităţi. Tot ce cade dincolo de capital, de industrie, de

---

[1]) Apărut în *Rânduiala*, vol. II, caetul 9—10, 1937.

câștig în genere, nu merită să fie luat în seamă; cei săraci pentru a-și putea asigura existența, iar cei bogați pentru a-și putea astâmpăra «setea de aur», setea de câștig. In această goană după bunuri materiale, omul a fost judecat ca un mijloc, ca o unealtă oarecare lipsită chiar de dreptul de a se hrăni.

Liberalismul economic luptând pentru individ a distrus omul. L-a judecat ca pe un obiect neînsuflețit și l-a supus, fără să-și dea seama de consecințe, unor forțe care trebue să fie strunite de mâna lui. Pe această cale omul și-a ieșit din ce îi era dat ca existență morală superioară. Setea de câștig, exploatarea tiranică a semenilor, domnia celui mai avut, în concluzie lipsa de omenie au fost consecințele triste ale acestei concepții care a domnit în istoria modernă a «neamurilor civilizate».

Socialismul, consecința istorică firească a liberalismului, dar totodată și vrăjmașul de moarte al acestuia din urmă, neagă toată această nelegiuire și neomenie, fără a putea însă să reabiliteze omul, să-l așeze în rosturile sale firești. El vede răul social ce roade omenirea. Numai că voind să înlăture nedreptatea, voind să lupte pentru o mai bună soartă a omului îl nimicește definitiv. Intâietatea este și de astă dată tot a economicului; aci este scopul vieții și prin el poate ajunge omul la mântuire. In doctrina comunistă omul este în primul rând o ființă, un producător de bunuri materiale; el se definește prin aceea că este un lucrător. Activitatea determinantă deci este cea economică; toate celelalte activități rămânând pe un plan secundar, ca niște derivate.

* * *

In fața acestor concepții se ridică azi la noi concepția legionară, care încearcă o schimbare din temelii a vieții de până acum, om și așezământ. Legiunea este în primul rând o mișcare spirituală,

o mișcare de renaștere a omului, singura cale de a putea fi o revoluție, adică o prefacere din temelii. Cu toate acestea Legiunea a intrat în vremea din urmă într'o mare bătălie: cea economică. Se încearcă să se întemeieze o economie legionară. Mișcarea aceasta deci, se interesează în de aproape de o ridicare a vieții noastre materiale, luptă să cucerească pentru sine această ramură de activitate.

De aci s'a tras concluzia că Legiunea are un « program de stânga » și că nici ea, dacă vrea să învingă ca mișcare politică, nu se poate îndepărta de marea problemă a vremurilor prin care trecem: problema economică.

Este adevărat că mișcarea legionară luptă și pe tărâmul economic și tinde să cucerească această ramură de activitate a țării dar nu « pentru sine » ci în sensul său.

Și iată cum înțelege ea fenomenul economic.

Activitatea economică este o activitate necesară, fără de care omul sau o comunitate de oameni nu pot trăi. Ea are regulile ei de desvoltare care trebuesc respectate. Economia ajută la organizarea vieții omului. Numai că activitatea economică este o activitate a omului. Din existența sa și prin funcțiunile sale se desprinde această activitate. Economicul este prezent în viața noastră dar nu el ne creează pe noi. Economicul poate fi un element al vieții, poate determina anumite fenomene, dar nu este însăși viața, cum cred cei ce văd prin prisma materialistă și nici nu este cauza primară, principiul a tot ceea ce există omenesc. Aci stă adevărata rătăcire a doctrinelor materialiste ale istoriei moderne. Mișcarea legionară a înțeles acest lucru: Omul cu toate că trebue să aibă o activitate economică, nu poate fi o jucărie a unor legi mecanice, materiale și nici nu-și poate face din viața materială un scop ultim. Când aceste lucruri se realizează concret, în viață, suntem

în faţa unor fenomene de decadenţă. De ce? Pentrucă omul s'a denaturat, şi-a pierdut firea.

Şi astăzi nu suntem în altă situaţie. Intreaga civilizaţie tehnică şi economică a distrus omul pentrucă l-au năruit lăuntric. Viziunea materialistă a acestui sfârşit de veac a desprins omul din legăturile sale fireşti; l-a despiritualizat, i-a frânt omenia.

Mişcarea legionară a înţeles că de aci vine tot răul de care sufere lumea de azi. Aci este toată «criza» civilizaţiei şi culturii contemporane. Oamenii noştri politici, reprezentanţi ai lumii vechi, au văzut suferinţa în lipsa de coordonare a unor date economice şi au căutat leacul acolo unde credeau că e şi răul. Dar ei n'au înţeles că această «criză» nu este o problemă de economie ci una de metafizică şi de morală. Ei n'au înţeles că revoluţia care trebue înfăptuită astăzi pentru a ne salva este în primul rând o revoluţie spirituală şi morală printr'o poziţie activă faţă de transcendenţă, deci prin Dumnezeu şi pentru ridicarea omului.

Legiunea a înţeles acest lucru şi-l împlineşte. Insăşi problemele economice, atât dela inimă puse, ale comunismului contemporan egalitar (problema dreptăţii pentru care Legiunea este învinuită de «program de stânga») îşi capătă în acest chip deslegarea; şi numai astfel.

Mişcarea legionară luptă împotriva economiei liberale şi burgheze, ca şi comunismului, dar înţelesul acestei lupte este cu totul altul. Comunismul atacă economia burgheză în datele ei materiale, în vreme ce Legiunea o atacă în datele ei morale. Comunismul atacă aşezarea economică, materială a burgheziei, iar Legiunea atacă mobilul, cauza primară a acestei aşezări. Comunismul schimbă economia pentru a îndrepta omul, iar Legiunea îndreaptă omul pentru a schimba economia. De aceea revoluţia comunistă, consecinţă a revoluţiei liberale burgheze, este periferică, neesen-

ţială şi deci ceva de sfârşit de veac. Tot de aceea însă revoluţia legionară este lăuntrică, adâncă, desăvârşită şi deci o revoluţie de început de veac deschizătoare de drumuri noui.

Economia legionară este o activitate materială în ceea ce priveşte obiectul său. Dar ea este pe deasupra una morală dacă luăm în seamă scopul său. Economia legionară se întemeiază pe dragoste; este întreprinsă pentru om, nu împotriva omului. În acest fel se poate reorganiza viaţa economică, adică printr'o nouă şi adevărată ierarhie a valorilor. Câmpul de activitate al revoluţiei naţionale stă deschis rodirii noastre proprii ca neam şi ca oameni.

Economia legionară este o cale, un mijloc, un cadru material necesar vieţii noastre trupeşti, dar nu un scop în sine. Mişcare adânc creştină, ea nu vede în activitate economică, activitatea ultimă a omului. Omul nou al Legiunii depăşeşte această activitate pentru a se situa în alta superioară, în aceea care îi este proprie, adică în activitatea spirituală. Aceasta pentrucă omul se defineşte prin spirit. Raportul dintre economic şi spiritual în concepţia legionară, nu dispare, dar este ierarhizat în sensul unei întâietăţi a spiritului, adică a omului.

Clitorii

COMUNISMUL NOSTRU [1])

Mișcarea Legionară este învinuită de comunism. Programul de revendicări sociale al acestei mișcări este prezentat ca « un program de stânga ». Răspundem aci oamenilor de bună credință. Oamenii care ne aduc această învinuire sunt în lipsă: fie de moralitate, fie intelectuală. Pe de o parte sunt acei pe care Mișcarea legionară, prin actele sale de dreptate i-ar lovi în interesele lor necinstite și meschine iar pe de alta sunt acei a căror cuprins intelectual și sufletesc este redus.

Legiunea vine pentru dreptate. Ea nu va atinge averea agonisită cinstit prin trudă continuă ci dimpotrivă o va ajuta să crească, dar nici nu va putea să tolereze averea furată, jaful bunurilor obștești, bogăția făcută prin exploatarea celor umili și săraci. Cine își închipue că, în baza nu știu căror principii astăzi moarte, mai poate, printr'un joc de « abilitate și inteligență » dar fără muncă, să adune averi fără de număr, acela se înșeală. Vremurile acestea sunt ale trecutului.

Legiunea vine pentru *dreptate* nu pentru comunism. Ea nu va încuraja nici pe hoț dar nici pe leneș; va încuraja munca

---

[1]) Scris în Ianuarie 1938, cenzurat.

cinstită, dragostea de rodnicie, autenticitatea chemărilor spre înflorire ale neamului, atât pe plan spiritual cât și pe cel material.

Intr'un singur fel Legiunea este comunistă: în acela al *puterii de jertfă*. Sufletul colectiv al nației se simte în îndatoririle comune ale noastre față de această realitate superioară din care facem parte organic.

Trebue făcută odată sforțarea înaltă și totală pentru ridicarea sufletului și așezămintelor împărătești ale Românilor.

TINERETUL ȘI MUNCA OBȘTEASCĂ[1])

In vremea din urmă vieața noastră obștească a cunoscut o seamă de dureri și lipsuri. Zi de zi aceste dureri și lipsuri au crescut tot mai mari, mai greu de înlăturat. Cine dintre conducătorii noștri de astăzi poate îndrepta ceva ? Cine d'n ei își poate apleca urechea să asculte tumultul ascuns al ființei unui neam care vrea să renască ? Sărmanii noștri oameni! Ei sunt triști. Sunt bătrâni de 150 de ani. Pare că demult i-a îndrăgit moartea și totuși se încăpățânează să poarte în mâini (căci în suflete nu pot) destinul acestui neam.

Vigoarea și bărbăția românească i-a sdruncinat de câteva ori prin ființa tineretului. Toți îmbătrâniții neamului, adică oamenii ce conduc Țara astăzi, s'au simțit deranjați din somnul morții (pe care îl cred a fi și al neamului) au clipit din ochi, s'au scuturat puțin și satisfăcuți că au găsit buba supărătoare, au purces la treabă. Da, tineretul trebue captat, trebue « așezat ». Viața aceasta nouă care îi face să freamăte, trebue sugrumată la timp. Altfel este în pericol « ordinea » și « liniștea publică ». Ca să fie bine neamului și mai ales « puternicilor » cu sufletul împovărat

---

[1]) Apărut în *Rânduiala*, vol. II, caetul 3, 1937.

de ani, să fie tras tot tineretul în cimitir, în loc de neputință și întunecare.

Așa s'a purces, pe lângă alte fapte minunate, să se întocmească și o organizație de muncă obștească pentru tineret. Din groapa lor, au înțeles ei ceva, bătrânii; au înțeles să imite natura. Da, natura, pentrucă în ființa românească se ridicaseră firesc și bogat niște școli mari, niște școli de suflet în care tineretul se adună de bună voie, se supunea cu bucurie și muncia pătruns de o lumină interioară care îl îndemna să dăruiască totul unui gând, unei năzuințe colective, unei credințe noui. Dar ceea ce era flacără la acest tineret a devenit cenușe de « boeri », ceea ce era lumină a devenit ceață și întunerec, ceea ce era putere și frumusețe s'a schimbat în slăbiciune și urât.

Cu 2—3 ani în urmă, pe vremea când viața, spre a mă supune uneia din cele mai grele încercări, mă așezase într'o lume ale cărei apucături nu mi le puteam însuși cu niciun preț, am fost față la « scena » unui mare sociolog (tot dintre acei cu 150 de ani vechime) care prin noua funcție . . . căpătată cu trudă și meșteșug cum numai el știe, se numește pe sine « ministru permanent al culturii ». Modest și puțin preocupat de ființa-i proprie, s'a așezat omul, « permanent » la căpătâiul neluminat al Rumânului.

In capul său de director general, de mare și permanent « începător » (însușire pe care o întrupează deplin) încolțise ideia taberelor de muncă pentru tineret.

Intrebat ce cred despre Serviciul Social obligator și rosturile sale în viața politică a Țării, mi-am exprimat îndoiala ca oricare dintre acei ce se integrau firesc vieții și ordinei noui ale Mișcării Legionare. Personagiul cultural, om al politicei oculte și tiranice,

s'a ridicat în picioare și bătând cu pumnul în masa de scris ce-i sta în față, a strigat plin de revoltă:

— Da ce, numai Codreanu poate să facă tabere de muncă ? [1]).

Da domnilor, la noi astăzi, numai un om poate face astfel de lucruri. Da, pentrucă d-voastră a-ți murit de mult, nu mai aveți suflet, nu mai aveți conștiință, nici virtute, nu mai aveți nimic de dăruit, ci doar de luat. Sunteți umbrele unei vieți de mult apusă. Orice ați încerca să clădiți se nărue, chiar dacă ați imita expresiunile vieții tinerești ale vremii noui; se nărue pentrucă nu aveți minte și nu aveți suflet.

Totul trebue refăcut dela început și în întregime. Cu cuget nou și cu oameni noui. Fapta tineretului nostru rodește, iar d-voastră tot ce atingeți, omorîți. Deci, nu mai încercați înșelăciunea căci amarul ei tot pe d-voastră vă va cuprinde.

---

[1]) Acest aliniat a fost cenzurat.

ETICA NOUĂ

O TENDINȚĂ A VREMII: ASCEZA [1])

Epoca modernă, al cărei sfârșit îl trăim noi astăzi, s'a caracterizat printr'o așezare a omului în limitele rațiunii și ale vieții de aici. Viziunea imanentă a existenței sale nu l-a purtat acolo unde de sigur a socotit el, adică în inima lucrurilor și a adevărului. Nu l-a purtat în calea luminii, nici nu l-a așezat la izvoarele înțelepciunii și ale liniștii. Omul modern, încrezător în puterile sale, s'a socotit centrul lumii. Gândul și fapta lui și-au căpătat o anumită expresie, consecință logică și firească a acestei așezări.

Una din consecințele viziunii imanente a omului modern a fost fără îndoială materialismul, care s'a răsfrânt atât în explicațiile sale asupra existenței, cât și în etica sa. Necunoscând o adevărată metafizică — pe care nu o putem avea decât atunci când recunoaștem transcendența — lumea veacurilor trecute, a înlăturat tot ceea ce poate însemna cu adevărat, viață spirituală. Omul modern a socotit că-și este suficient sie însuși, că-și poate organiza singur viața lăuntrică și că tot singur poate ordona așezarea socială și politică necesară. Această concepție l-a aruncat

---

[1]) Apărut în ziarul *Cuvântul* din 2 Martie 1938.

însă dincolo de cadrul firesc al ființei sale. Omul s'a denaturat, omul a căzut din ceea ce îi era dat. Înțelegerea ce a avut-o asupra existenței și sensul pe care l-a dat vieții, l-au purtat către elementele inferioare ale ființei sale. Valorile spiri uale au fost înlăturate de cele materiale. Gând și fapta omului au fost îndrumate în acest fel.

Gândul său s'a oprit la periferia existenței, fapta sa nu a atins decât nevoile imediate ale ființei sale biologice. Omul, așa cum îl avem încă în față — și îl avem în faza cea mai înaintată — este ruinat lăuntric, este demoralizat.

Cum arată la înfățișare viața acestui om? El este mereu îngrijat de « afaceri », mereu chinuit de gândul că nu și-ar putea împlini toate dorințele trupului său. Sensații noui, sensații bogate. Confort cât mai mare și lux cât mai mult. Confort pentru o cât mai deplină satisfacere a nevoilor organice și lux pentru o cât mai deplină « încântare sufletească ». Amândouă derivate biologice însă.

Acest sens materialist al vieții închide în sine o etică materialistă, adică o etică a dorinței de câștig cât mai mare, a lăcomiei și nu rare ori a furtului. Averea este deci scopul ultim al faptei omului. Bunul material, tot ceea ce poate să merite osteneala noastră. Totul se face și se desface prin bani; mântuirea tot de acolo vine.

Când istoria a ajuns în stare să producă un astfel de om, suntem de sigur în fața unei mari crize și anume a unei crize morale. Stările de lucruri de pretutindeni ne stau drept mărturie. Cât de falsă a fost perspectiva vieții omului modern, se vede deplin astăzi. Lumina electrică, automobilul, aeroplanul, casele americane și toate produsele tehnice contemporane pot fi socotite ca reale câștiguri ale omului, dar nu vedem ce au rezolvat toate

aceste elemente de civilizaţie din condiţiile morale ale vieţii noastre. Ce pas s'a mai făcut în această privinţă, dela apariţia creştinismului încoace? Se poate vorbi de o decădere morală nu de o ridicare în acest sens. Da, pentrucă despre om şi omenie se poate vorbi cu mai multă certitudine în umila aşezare a statului nostru, decât în palatele Capitalei.

Cu sau fără aceste date ale civilizaţiei moderne în condiţiile de viaţă pe care ni le impun, sau dincolo de ele, este nevoe de o regenerare morală, de renaştere a omului. Altfel nu vedem cum ar mai fi cu putinţă o dăinuire a fiinţei noastre.

Semnele unor vremuri noui se arată. Un alt veac pare că îşi ţese începutul în acest fel. E vorba de o reîntoarcere a omului pe făgaşul firesc al destinului său. Din sbuciumul sufletesc contemporan va naşte o nouă spiritualitate şi o nouă omenire. Răul va fi învins. Răul acesta care dintru începuturi pândeşte omul şi încearcă să-l răpună.

In viaţa contemporană prind tot mai mult, cresc virtuţi care însănătoşesc şi întăresc slabele condiţii ale omului. Intre acestea, cea mai profund creştină, cea mai regeneratoare lăuntric şi mai bogată în consecinţe morale, câştigă loc de frunte. Este vorba de asceză.

Omul încearcă să-şi răpună toate slăbiciunile legate de fiinţa sa trupească, pentru a se ridica din nou curat şi puternic, pentru a-şi câştiga locul din care a căzut singur. Căci aceasta înseamnă în primul rând asceză: înfrângerea oricărei pofte pentru biruinţa contra trupului şi a materiei, eliberarea sufletului şi concentrarea lui în rugăciune.

Asceză înseamnă renunţare, înseamnă puritate. Renunţare pentrucă omul se învinge pe sine însuşi faţă de tot ce îl leagă

de pământ, puritatea pentrucă pe această cale el poate să se roage, să trăiască adică, în spirit, în Dumnezeu.

Toată această putere de renunțare de puritate și de virtute, constitue o realitate spirituală de neînvins. Cei ce trăesc în acest fel, cei ce-și supun vieața unui regim aspru, cei ce cunosc asceza, pot ajunge sfere de înțeles, de frumusețe și tărie necunoscute altfel. Creația însăși este legată de asceză. Valorile reale se realizează cu această condiție. Când omul a ajuns să se învingă pe sine atunci ajunge și stăpân cu adevărat. Cei cari au crezut că prin avere și prin bani pot stăpâni s'au înșelat. Căci ce însemnează să trăești în această viziune materialistă a vieții ? Inseamnă nu numai sete de câștig sau lăcomie, ci și slăbiciune, dependență de ceva inferior.

Omul modern și-a legat existența de ceva de dincolo de el pentrucă a căutat fericirea înafară de suflet, înafară de credință și de Dumnezeu. Ori, acest ceva efemer, este ceva care îi poate fi oricând luat, poate dispare, ca și când n'ar fi existat niciodată. Cine este legat de averi, cine își caută scopul vieții în ele acela este un om răpus. El trebue să lupte dincolo de orice spiritualitate, dincolo de orice etică pentru a căpăta garanții, căci altfel însăși ființa sa este aruncată ca un obiect oarecare, lipsit de preț. Așa se explică toată frica, toată neliniștea și toată lașitatea acestui om pe care l-a creat și ni l-a transmis veacurile din urmă.

Asceza poate să aibă un aspect negativ și unul pozitiv. Vrem să spunem că noi socotim adevărata asceză acea stare de renunțare și de biruință totală, prin care omul ajunge să cunoască toate binefacerile unei trăiri în spirit. Nu e vorba deci de a ajuta sufe-rința în înțeles nefolositor, care ar distruge viața lăuntrică a omului, *ci numai de acea supunere liberă și conștientă, unui regim de mare disciplină și cucerire morală.* Pe această cale, numai,

poate fi vorba de o ridicare până la înălțimile dătătoare de lumină și bucurie.

Cine înțelege să se supună în acest fel, cine câștigă prin sforțare proprie o poziție superioară de structură și calitate, cine dă o adevărată ierarhie valorilor, acela își merită numele de om. Și nu numai atât dar sufletul lui se simte eliberat, se simte tare, se simte stăpân până la locurile cele mai pline de primejdii și de întunerec.

Lumea de astăzi merge către o viață nouă, care poate să semene sau nu cu alte expresii ale istoriei, dar ceea ce credem sigur este că o altă viață decât aceea de până acum își arată zorile. Una din însușirile acestei vieți, una din virtuțile care vor transforma și vor reabilita condiția umană, va fi asceza.

LEGEA MUNCII [1])

Munca în societatea capitalistă burgheză este socotită în deobște ca o povară, ca o funcțiune degradantă a omului. Munca este proprie naturilor inferioare, oamenilor fără însușiri alese, este expresia vieții brutale și animalice. De aceea în chip firesc omul lumii acesteia disprețuește munca și luptă pe toate căile să o înlăture.

Munca este legată de om; de firea și de soarta sa. Omul fără muncă nu mai e om, ci o ființă denaturată.

Munca este în adevăr un blestem, dar este legată de om dela început. Munca este o consecință a păcatului originar ceea ce o face firească și inevitabilă pentru făptura noastră pământească. Omul nu este o ființă angelică, ci una în care se întâlnesc elemente și stări pure și impure totodată. Omul paradisiac nu este omul nostru.

Dacă munca este ceva care ne aparține esențial, desigur că o înlăturare a ei nu face decât să ne desfigureze interior. Munca poate fi văzută ca un blestem, dar mai poate fi văzută și ca o cale de ispășire, de îndreptare, ca o cale de împlinire. Aci aflăm sensul creator al muncii.

*) Reconstituire; manuscrisul original pierdut în prigoană.

Munca este o povară, este ceva din păcat, munca este necesară și obligatorie pentru orice om. Aceasta însă nu ne îndreptățește să o vedem numai sub înfățișarea sa negativă, ci pentru împlinirea normală a însușirilor noastre și destinului nostru trebue să o vedem sub înfățișarea ei positivă. Munca legată de năzuința spre mai bine, munca liberă și întreagă, munca luminată de credința sporului este legată de creație. Și cine creează este alături de Dumnezeu, este făptură a lui, făptură care cultivă însușirile și valorile nepieritoare.

In acest fel munca nu mai este un rău și nici ceva care degradează. In acest fel munca este un bine și ceva care înalță.

Ne-am obișnuit să privim munca ca pe un nenoroc în viața noastră din cauza felului cum a fost săvârșită în orizontul de viață al veacului burghez și capitalist. Fiind ceva material în funcțiune și în scop, având un caracter de afirmare și exploatare, era firesc ca munca să distrugă ființa interioară a omului. Muncitorul acestei epoci este desigur un degradat; aceasta pentrucă colectivatatea astfel organizată reprezintă în primul rând o putere economică care supune totul. Omul, simplu instrument în realizarea câștigului, a căzut tot mai jos apăsat de imensa povară a vieții materiale care nu-l mai ascultă, ci îl domină.

A rezolva problema muncii și a muncitorului nu este o chestiune socială și economică, cum au crezut vechii oameni politici și chiar unii din conducătorii popoarelor în plină revoluție, care cred că greutatea rezolvării problemelor ce frământă lumea astăzi stă în stăpânirea materiilor prime și în o nouă repartiție a bunurilor materiale.

Legea muncii stă în spiritual, nu în material; legea muncii trebue căutată și rezolvată interior nu social. Valoarea positivă a muncii, rodnicia și superioritatea ei de aci pornește. Munca

pentru a fi rodnică, pentru a fi izbăvitoare, trebue supusă şi orientată în spiritual. Muncă înseamnă ascultare, supunere, disciplină, asceză, adică tot căi ale ascensiunii omului, căi ale înfăptuirii sale.

Problema socială şi economică a muncii este secundară. Odată rezolvată interior pe celelalte planuri se rezolvă dela sine. Legea muncii este interioară, nu socială.

Transfigurarea muncii blestem în muncă mântuire rămâne una din problemele de căpetenie ale omului nou.

ETICA NOUĂ ȘI PROGRESUL [1])

O mișcare de regenerare națională, cum este cea legionară, nu luptă împotriva culturii ci împotriva confortului exagerat, a luxului, împotriva belșugului material ca scop al vieții. Ea nu luptă împotriva progresului ci împotriva falsului progres, mecanic și « indefinit », care tinde să nimicească omul ca ființă spirituală.

Lumea veche se năruе astăzi sub ochii noștri tocmai din cauza « culturii » și « progresului » ce domnesc de câteva veacuri în istoria neamurilor. Nimic nu mai poate salva această lume sortită unei necruțătoare pieiri.

Lupta se dă astăzi pentru reabilitarea omului, pentru întemeierea unei adevărate culturi, aceea a spiritului și pentru împlinirea unui adevărat progres, acela moral.

Concepția aceasta readuce omul la izvoarele și viața sa proprie. Căci aceasta înseamnă om nou: om adevărat, om care merge pe căile firii sale.

O mișcare de reînnoire nu neagă necesitatea desvoltării materiale a vieții noastre, dar o condiționează de creșterea lăuntrică a omului.

---

[1]) Acest articol a apărut — tăiat în parte de cenzură — în ziarul *Cuvântul* din 22 Ianuarie 1938.

Oamenii lumii vechi, atât de credincioşi şi de optimişti faţă de progresul şi schimbările ce se pot aduce în viaţa noastră materială, sunt neîncrezători, de un adânc pesimism faţă de adevăratul progres şi posibilităţile de schimbare ale omului de azi şi de întotdeauna. « Dorinţa tinerilor de a crea un om nou este foarte frumoasă, dar va rămâne mereu un ideal neîmplinit. Trebue să fim « mai realişti », să contăm adică pe bestialitatea omului ». Aşa s'a exprimat cândva un tânăr intelectual şi om politic, aparţinând unuia dintre partidele în descompunere azi.

Să contăm pe bestialitatea omului? De sigur. Noi suntem atenţi faţă de acest lucru şi nu-l negăm. Numai că, spre deosebire de vechile partide politice cu etica lor decadentă şi materialistă, noi nu promovăm bestialitatea din om, ci căutăm printr'o etică nouă cu o disciplină aspră să înnăbuşim, pe cât se poate, această înclinare a fiinţei umane şi să facă să crească însuşirile ei spirituale până în treptele superioare ale adevăratei omenii.

Să fim mai realişti? Suntem iarăşi de acord. Numai că realismul nostru depăşeşte întotdeauna starea de fapt. Şi iată cum: Omul este făcut din lut; are adică o viaţă pământească biologică asemenea tuturor animalelor şi tot ca ele este o fiinţă cu foarte multe instincte, dintre cari cel mai de temut, pentru ceea ce poate însemna el dincolo de biologie, este instinctul de pradă. Noi constatăm toate aceste date ale fiinţei umane, dar nu ne oprim la ele.

Ceea ce caracterizează omul, ceea ce îi este propriu, stă dincolo de fiinţa sa biologică şi dincolo de instincte. Omul este o fiinţă spirituală şi capabilă de virtute. Omul este făcut din lut, dar şi din spirit. El duce o vieaţă pământeană, dar năzueşte către una cerească. Ceea ce lumea veche nu a văzut, a fost nu numai că omul este o fiinţă spirituală, dar că în natura sa sunt incli-

națiuni, care puse în lucrare, îl pot face să depășească starea de fapt, că natura sa este deci astfel alcătuită încât face posibilă educația. Printr'un act de sforțare și de voință proprie, conform naturii sale, *omul poate să se schimbe, poate să sporească*, poate adică să progreseze.

Din acest punct și pe această cale, școala noastră creează adevărata cultură și desprinde adevăratul progres, fără de care nici desvoltarea materială a vieții omului nu se împlinește așa cum trebue.

Ceea ce merită însă cu deosebire să fie reținut este faptul că tineretul nu numai că aduce o nouă etică, dar o și *trăește* transformându-se astfel într'o școală a vieții. Și aici este adevăratul progres moral săvârșit de mișcarea tineretului.

Intreaga epocă modernă progresistă a creat sisteme de etică și s'a jucat cu ideile morale, care judecate din punct de vedere teoretic, puteau fi și juste, dar una era mișcarea ideilor și alta vieața burgheză cu morala ei.

Revoluția de azi nu stă atât în noutatea eticei sale, care se hrănește din izvoare biblice, cât din viața morală pe care o realizează concret în ființa neamului nostru.

In acest chip vedem noi zorile unei adevărate renașteri românești.

CARTEA UNUI INCEPUT DE VEAC

SOL DE AYO

Cfiloriï

CARTEA UNUI INCEPUT DE VEAC [1])

De obiceiu o carte scrisă înseamnă un fapt de cultură. Când înfățișează fragmente de viață sau pune și desleagă probleme ce ne frământă mintea, cartea poate fi interesantă și împlinește o lipsă. Când deschide noui orizonturi, când fixează principii pentru un alt fel de a cugeta și făptui al omului, cartea poate fi considerată, *mare*. In cultura românească, dacă din prima categorie mai apar din când în când [2]), din cea de a doua categorie avem doar câteva. Intre acestea din urmă trebue socotită, de sigur, cartea Căpitanului: *Pentru Legionari*.

Totuși lucrarea Căpitanului are o situație deosebită și anume: între ceea ce am numit cartea mare ea este o carte *unică*. Fiindcă atât prin izvoarele din care a apărut cât și prin conținutul și funcțiunea sa, ea depășește ceea ce se numește în genere un fapt de cultură.

O mică analiză ne va lămuri.

In primul rând cartea Căpitanului nu este o carte de doctrină politică (doctrină-program), nu este o operă filosofică de exercițiu logic și nicio carte de experiență, în înțeles științific rațional, cum

---

[1]) Apărut în *Rânduiala*, vol. II, caetul 1, 1937.

[2]) Majoritatea cărților românești cari apar astăzi nu sunt nici pe departe ceea ce înseamnă un fapt cultural.

înțeleg să facă sociologii astăzi. Cine caută în ea lucruri de natura aceasta nu capătă nimic pentrucă rămâne în afara lucrării. *Pentru Legionari* este o carte mult mai adâncă și mult mai complexă.

Oamenii noștri deprinși cu un anumit fel de lecturi, chiar când acestea sunt din cele mai strălucite, cetind cartea Căpitanului își pun întrebarea: da, e frumoasă, dar *ce e*? — O autobiografie? O carte de doctrină? Istoricul unei mișcări? — Niciuna din acestea și sigur, toate la un loc, într'o împletire măiastră cum numai natura le poate aduce la lumină. Cartea începe cu povestirea unor fapte, se desfășoară plină de viață; fapta se petrece și gândul o străbate. Nici nu simți când au fost povestite întâmplări și când au fost exprimate idei, atât sunt de întrepătrunse. La început faptele povestite cuprind în ființa lor ideile de mai târziu, iar către sfârșitul cărții ideile conducătoare sunt încărcate de viața de mai 'nainte, căci ele sunt o consecință firească a acestei vieți, sunt ca niște esențe tari condensate, extrase din viață.

Pentru Legionari nu este o operă de gândire elaborată prin cine știe ce ingenioase artificii intelectuale, ci o carte organică crescută din viață, este o făptură naturală, obiectivă, cu existență proprie. De aci înțelegem pentru ce e o carte unică.

Dar nu numai prin izvoarele ei are această calitate, ci și prin conținutul său. Cartea, izvorând din viață, o cuprinde și se înfățișează asemenea ei. Este adică plină de taine, complexă și totuși unitară. Căpitanul nu analizează un fragment din viață, un aspect al ei, așa cum fac specialiștii, ci privește întregul, îl pătrunde în inima lui și îl exprimă. Cum a trăit așa a scris. Sufletul unui mare comandant și îndrumător cum e el, nu trăiește și nu vede fragmentar ci total. Așa sunt văzute problemele pe care cartea ni le desvălue pentrucă sunt însăși problemele vieții, sunt tainele și țesătura ei.

Căpitanul a dat un exemplu de ce înseamnă a gândi « pe realităţi » cum se obişnueşte să se spună astăzi. Am putea spune că el a gândit *din* realitate, sau că realitatea aceasta românească din care facem parte a gândit şi s'a exprimat *prin* el.

Românii cari sunt un neam de oameni cu mintea ascuţită, au căzut pe nesimţite victimă acestei alese însuşiri intelectuale. Mintea noastră însetată de cunoştinţă, dornică de a prinde taine şi a le analiza, a căzut într'un fel de raţionalism sec, întemeiat numai pe datele abstracte ale minţii şi pe atributele ei. Ceea ce de sigur a dat naştere unei rupturi între realitatea vie şi viaţa noastră intelectuală, a purtat gândul românesc către artificializare şi inutil. Nu mai vorbim de şcoala românească în care « livrescul » este scopul de căpetenie. Românii gândesc în acest fel sau nu gândesc de loc. Vorbim de Românii orăşeni nu ţărani, cari prin firescul vieţii lor spirituale, aceştia dau exemplare unice de gândire adevărată. Când Căpitanul vorbeşte de România de azi şi de crizele ei, arată că aceste crize sunt în primul rând « crize de judecată, de gândire » sunt « crize de cap ».

Cartea Căpitanului cade despicător şi drept pentru a nărui tendinţa sufletului românesc care rătăceşte pe culmile înalte dar şi uscate ale raţionalismului. Această carte este deci în primul rând o carte de *educaţie intelectuală*. Din ea se desprinde limpede, pentru omul adânc văzător, ce înseamnă a gândi viu, sau mai precis, ce înseamnă *a gândi*. In ea găsim gândirea ca pe o funcţiune a vieţii. Cuprinsul său porneşte firesc ca apa unui izvor care ţâşneşte dintre stânci: pur şi plin de darul vieţii.

Căpitanul nu este un filosof dar este un om de adâncă şi autentică gândire, nu este un cercetător ştiinţific al vieţii sociale dar este un om de mare şi verificată experienţă directă cu faptele, nu este un artist dar este un desăvârşit cunoscător al vieţii noastre

care se exprimă prin el. Căpitanul este un luptător și un comandant. A luat viață în piept, a luptat și a cugetat. Cartea lui este însăși viața pe care a trăit-o, viața din care s'a născut prin legătura cu tot sufletul Românilor, fapta și cugetarea legionară.

Dacă ne întoarcem acum către însăși conținutul de idei al lucrării, dela prima vedere ne dăm seama că planul pe care se mișcă întreg corpul de fapte, idei și sentimente este planul politic. Insăși scopul cărții pare tot politic.

In adevăr sbuciumul obștesc căruia suntem supuși cu toții astăzi, năzuința noastră către o altă așezare politică mai bună, face cu preocupările de căpetenie aceluia care reprezintă astăzi această năzuință spre mai bine a neamului, să fie de ordin politic.

Pentru a face politică în înțelesul superior al cuvântului, adică pentru a promova anumite valori necesare vieții naționale și pentru a o îndruma în sensul istoric al desvoltării sale, este nevoie de un act de *alegere* care la rândul său presupune altul nu mai puțin imperativ, de *înțelegere*. Ce e bun și ce e rău, ce e adevăr și ce e minciună în viața unui neam nu se poate ști decât înțelegând legile și sensul istoriei. De pe această culme, privind adânc în inima lucrurilor pentru a le ceti legile eterne, Căpitanul îndeplinește adevărată faptă politică. A face politică înseamnă a face istorie [1]). In acest fel politica legionară este și un rod bogat al sufletului și pământului românesc.

Orice mișcare revoluționară are la temelia sa două lucruri care se condiționează reciproc: pe de o parte decăderea formelor de viață ale organismului social, o decădere morală și materială, iar pe de alta nevoia ființei colective de a renaște la o nouă viață. Ce a creat mișcarea legionară la începuturile ei? De sigur, pe de

---

[1]) Ce înseamnă a face politică, vezi: *Gânduri pentru țară nouă.*

o parte răul care își întindea pecingenea sa pe întreg trupul neamului, iar pe de alta, instinctul de conservare și dorința de înnoire a acestui neam. Atât răul care exista de fapt cât și năzuința de înnoire s'au exprimat prin ridicarea unor suflete înălțate și pure, prin ridicarea tineretului, care întotdeauna simte mai adânc când vine primejdia.

Cartea Căpitanului vine acum și ne împărtășește din ființa sa și a Legiunii. Vine fără erudiție, fără aparat sofistic și ne lămurește, desprinse din realitate, problemele politice ale României noastre. După o aspră critică a sistemului de organizare de până acum, a vieții pe care o poartă instituțiile noastre de Stat, cu legi inutile și oameni desfrânați, urmează înfățișarea ideilor fundamentale, a faptei și credinței legionare, adevărate pietre de temelie la zidirea statului românesc de mâine. Partea de negație, critica făcută în paginile acestei cărți, nu sunt decât partea negativă și partea critică a însăși vieții statului român de azi, care ne poartă pe căile necunoscute ale unei decadențe totale. Partea pozitivă, cea care cuprinde rodul nou al lucrării, nu este altceva decât expresiunea necesităților istorice ale neamului care își găsește în duhul și în fapta legionară biruința zilelor viitoare.

Așa critică Căpitanul, individualismul raționalist, democrația cu auxiliarele sale și îl prezintă în înfățișarea sa reală pe «omul politic» de azi, politicianul tuturor compromisurilor, pedagog și administrator de dureroasă viață a neamului românesc. Și tot așa ne arată legile firești organizatoare și active ale neamului, așa sunt prinse în liniile lor esențiale și redate în rânduri simple și tari, încât apar ca slove săpate în piatră pentru îndrumarea veacurilor, problemele noastre de azi: electiune și selecțiune, legea monarhiei, neamul și țelul său, etc.

Se află atâta substanță, atâta înțelegere și îndemn la viață în aceste pagini de cuget și faptă legionară, încât orice argumentare este depășită, fie ea cât de subtilă. Cartea Căpitanului este deci în al doilea rând, un exemplu unic de cugetare politică, prin calitatea celui care a scris-o și prin urmările ce le va avea nu numai în faptă dar în însăși înțelegerea conceptului de « politic ».

Nu încape îndoială că astăzi suntem la o răspântie istorică mare. Semnele unui început de veac nou s'au arătat și tot mai mult, mai adânc și mai puternic veacul se cere pornit. Vechile forme sociale și politice se nărue, sufletul corespunzător s'a uzat. Colectivitățile omenești sunt în căutarea altor așezăminte mai bune, altor credințe mai vii. Țara și neamul românesc nu scapă acestor sbuciumări și lupte de înoire. Puțini sunt între oamenii noștri dela conducere, cari să-și dea seama bine, ce drum trebue să apucăm de aci înainte. Și nimeni dintre oamenii lumii vechi nu a înțeles ce a înțeles Căpitanul: ce este o revoluție și ce înseamnă în deosebi o revoluție românească.

Acei dintre oamenii noștri politici cari sunt convinși că « lucrurile nu mai pot să meargă așa », se gândesc, cari la « adaptări », cari la reforme, dar nimeni între ei, nu se gândește la ceea ce trebue. Unii mai îndrăsneți merg « cu gândul » până chiar și la revoluție. Dar ce înseamnă revoluție în mintea acestor oameni ? Schimbarea « regimului », schimbarea formelor sociale și a întregului « edificiu statal ». Mai pe scurt, în cel mai bun caz pentru acești oameni, revoluție înseamnă transformare politică și socială. Așa au apărut nenumărate « programe »; de aci au apărut chiar și sisteme sociale cu construcții măestre ale « statului viitor ».

Așezat pe linia istorică a neamului, pătruns de sensurile vieții umane, social-politic dar și metafizic, Căpitanul a înțeles

să dea prin mișcarea legionară, *o revoluție totală*, adică o *adevărată revoluție*.

Țara noastră și neamul nostru ca și întreaga lume, suferă de rele mult mai adânci și nevăzute decât cele sociale și politice. Suferința omului de azi este în primul rând morală, oricât de mare și de răspândită ar fi cea materială. Ultimul secol de civilizație materialistă l-a îndepărtat pe om de ceea ce îi era propriu: de suflet, de spirit. Oamenii au crezut în binefacerile morale ale unei stăpâniri materiale asupra vieții și acum culeg roadele amare ale înșelăciunii. Revoluția legionară luptă să frângă acest rău și să integreze omul în spirit, adică în rosturile sale firești.

Nu este posibilă o revoluție dacă actul transformator se întinde numai până în limitele socialului și politicului. Cuvântul revoluție nu poate începe în social-politic. El e mult mai cuprinzător.

Nu se poate transforma cu adevărat o colectivitate omenească, dacă nu se transformă, nu se înoiește sâmburele vieții, însăși *natura umană*. Numai înnoind viața spirituală și morală, reconstruind sufletul până în adâncurile lui nebănuite dar reale, poate fi vorba de o lume nouă, căci aceasta înseamnă revoluție: *o altă lume*.

Revoluție politică fără revoluție interioară nu se poate îndeplini. Naște doar mici și efemere reparațiuni ale organismului social, fără a-l reînoi. Intr'o revoluție adevărată totul trebue făcut din nou, chiar dacă elementele vii ale trecutului sunt topite și asimilate odată cu ridicarea lumei noui. Revoluție înseamnă început de veac.

In acest concept al revoluției se integrează revoluția legionară. Ceea ce dă însă un caracter propriu, o realitate și o strălucire aparte acestei mișcări este: creearea unei adevărate *omenii* în

sufletul românesc, unei integrale realizări sufleteşti: aşezarea lui Dumnezeu în centru vieţii umane. Spiritul legionar îndepărtează poziţia de antropocentrism a omului modern. Din acest punct de vedere revoluţia legionară depăşeşte atât fascismul italian cât şi naţional-socialismul german, întrunind într'o singură realitate particularul cu universalul. Doctrina legionară se întregeşte astfel deplin prin fixarea scopurilor ultime ale omului şi ale neamului în viziunea creştină a unei rânduieli supranaturale.

Înţeleasă în acest fel Legiunea este ceva de «dincolo de forme», Legiunea este o unitate de cuget şi faptă, este o unitate de simţire. Pentru aceasta problema ei fundamentală este crearea unui om, crearea *omului nou.* Aci stă un al treilea aspect al cărţii care se desprinde din însăşi natura mişcării legionare: *problema educaţiei.* Legiunea nu este numai o şcoală de educaţie intelectuală în care omul este deprins să judece corect, făptuind, nu este numai un mediu prielnic de desvoltare a gândirii politice şi a simţului tactic, ci este *o şcoală de caractere şi de renaştere morală a neamului românesc,* conform unui ideal istoric şi creştin. Un om nou, pe umerii căruia se va ridica România de mâine, aceasta este scopul ultim al Legiunei.

Dar în această chestiune să lăsăm să vorbească însuşi Căpitanul:

«Din această şcoală legionară va trebui să iasă un *om nou,* un om cu calităţi de erou. Un uriaş în mijlocul istoriei noastre, care să lupte şi să biruiască împotriva tuturor duşmanilor Patriei, lupta sa şi biruinţa sa trebuind să se prelungiască şi dincolo asupra inamicilor nevăzuţi, asupra puterii răului. Tot ce-şi poate imagina mintea noastră mai frumos ca suflet, tot ce poate rodi rasa noastră mai mândru, mai înalt, mai drept, mai puternic,

mai înțelept, mai curat, mai muncitor și mai viteaz, iată ce trebue să ne dea școala legionară! Un om în care să fie desvoltate, până la maximum, toate posibilitățile de mărire omenească ce se află sădite de Dumnezeu în sângele neamului nostru ».

Pentru Legionari este cartea unui început de veac.

CUPRINSUL

Pagina

CUVÂNT INAINTE 7

PARTEA I

TINERETUL ŞI POLITICA (1936) 9
Tineretul şi politica 11
Cei de ieri şi cei de azi 15
« Hitlerismul » nostru 22
Situaţia intelectualului 26

GÂNDURI PENTRU ŢARĂ NOUĂ (1936) 31
Ce înseamnă a face politică 33
Sat şi oraş 39
Ce este o graniţă 44
Misiune românească 49

STIL LEGIONAR (1937) 55
Stil legionar 57
Cântecul 60
Istoria 64
Natura 67
Om nou 72

141

PARTEA A II-a

Pagina

LEGIUNEA ȘI PARTIDELE POLITICE 75

Legiunea și partidele politice 77

Adevărata expoziție românească 79

Intre dictatură și Stat polițist 82

Datoria de a conduce 87

ISTORIE ȘI ISTORICI 91

Istorie și istorici 93

Românii obiect de istorie? 95

Istoria care creează 98

ECONOMIA LEGIONARĂ 101

Economia legionară 103

Comunismul nostru 108

Tineretul și munca obștească 110

ETICA NOUĂ 113

O tendință a vremii: asceza 115

Legea muncii 120

Etica nouă și progresul 123

CARTEA UNUI INCEPUT DE VEAC 127

Cartea unui început de veac 129

BIBLIOTECA
ACADEMIEI
ROMÂNE

MONITORUL OFICIAL ŞI
IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAŢIONALĂ
BUCUREŞTI, 1940